

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY DRAWSKO
POMORSKIE
NA LATA 2026-2031**

Autorami „Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2026–2031” są członkowie zespołu specjalistów spółki REFUNDA z siedzibą we Wrocławiu.

www.refunda.pl

Spis treści

WPROWADZENIE	5
1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISOWEJ GMINY DRAWSKO POMORSKIE	8
1.1. Sfera społeczna	10
1.2. Sfera gospodarcza	14
1.3. Sfera przestrzenna	15
1.4. Sfera klimatyczno-środowiskowa	18
1.5. Finanse Gminy	20
1.6. Badanie ankietowe	22
2. MISJA I WIZJA	23
3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ W SFERZE SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ	25
4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA	34
5. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY DRAWSKO POMORSKIE	37
6. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ	43
6.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu	44
6.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	45
6.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	46
6.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego	48
6.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego	48
6.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	49
6.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW... ..	50
6.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	51
6.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	51
6.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	52
7. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	53
7.1. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa	54
7.2. Obszary strategicznej interwencji w Gminie Drawsko Pomorskie	58
8. SPOJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA	59
9. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII	62
9.1. Zarządzanie realizacją Strategii	63
9.1.1. Podmioty zaangażowane we wdrażanie Strategii	63
9.1.2. Procedura monitorowania	64

9.1.3.	Ewaluacja dokumentu	64
9.1.4.	Aktualizacja	64
9.2.	Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	65
10.	RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	68
11.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	71

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2026-2031 (dalej „Strategia”) jest dokumentem, który określa długookresowy plan działania, wskazuje kierunki rozwoju, cele strategiczne Gminy, aby osiągnąć przyjęte założenia. Ustalenia te są podstawą do prowadzenia przez Urząd Miejski w Drawsku Pomorskim polityki społeczno-gospodarczej. Strategia pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: zasoby ludzkie, środowisko przyrodnicze i kulturowe, infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno - strategicznych obowiązujących w Gminie Drawsko Pomorskie. Podczas definiowania celów zadbane również o ich zgodność z dokumentami strategicznymi na wyższym szczeblu – strategią województwa, a także krajowymi i unijnymi dokumentami horyzontalnymi. Strategia będzie wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania. Dzięki temu dokument ten będzie zawierał wytyczne i punkt odniesienia dla inicjatyw i działań podejmowanych na poziomie lokalnym w Gminie Drawsko Pomorskie, mających na celu wspieranie rozwoju w okresie do 2031 roku.

Strategia Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2026-2031 odzwierciedla wizję, potrzeby i aspiracje mieszkańców, a także stanowi odpowiedź na zgłaszane przez nich problemy i oczekiwane kierunki zmian. Drawsko Pomorskie jest Gminą, która może i powinna rozwijać się wielotorowo, posiadać ofertę kierowaną zarówno w stronę mieszkańca, turysty jak i przedsiębiorcy. Jako siedziba powiatu pełni również funkcję administracyjnego, gospodarczego i społecznego centrum regionu, co stwarza dodatkowe możliwości rozwoju usług publicznych, infrastruktury oraz instytucji wspierających lokalną społeczność i przedsiębiorczość.

Strategia została opracowana w sposób kompleksowy, wykorzystując różnorodne dane i dokumenty jako podstawę dla jej tworzenia. Dokument powstał w oparciu

o aktualne dokumenty planistyczne, raporty, sprawozdania oraz dane statystyczne, co umożliwiło rzetelne i uzasadnione podejście do wyznaczenia celów i priorytetów rozwojowych dla Gminy Drawsko Pomorskie w określonym czasie. Niniejszy dokument został przygotowany w konwencji partycypacyjno-eksperckiej. W tworzenie Strategii zaangażowane były różne grupy podmiotów i środowisk – władze samorządowe, ze względu na ich znajomość uwarunkowań Gminy i mieszkańców, z uwagi na to, że są oni głównymi odbiorcami działań zawartych w Strategii, a także specjalistów, mających bezstronne i obiektywne spojrzenie na sytuację i zmiany w Gminie.

Proces opracowania Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2026-2031 rozpoczęto w dniu 28 listopada 2024 roku przyjęciem Uchwały nr IX/62/2024 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2026-2031 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Pierwszym etapem opracowania Strategii Rozwoju było opracowanie Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej Gminy Drawsko Pomorskie obrazującej stan obecny Gminy i jej potencjał.

W lutym 2025 r. przeprowadzone zostały warsztaty strategiczne skupiające przedstawicieli kluczowych podmiotów i instytucji działających na terenie Gminy. Podczas pracy w grupach zdefiniowano obszary problemowe, wskazano mocne i słabe strony Gminy oraz szanse na jej rozwój, a także zagrożenia, które mogą osłabić oddziaływanie silnych stron i uniemożliwić wykorzystanie szans. Na warsztatach pracowano nad wizją i misją rozwoju Gminy oraz celami i kierunkami działań dla trzech obszarów strategicznych – społecznego, gospodarczego i przestrzenno-środowiskowego. Miały one charakter partycypacyjny, a dodatkowym wsparciem w tym procesie było badanie ankietowe przeprowadzone online

Zawartość Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2026-2031 uwzględnienia wymagania określone w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności

w: ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie Gminnym,

- ❖ ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- ❖ ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ❖ ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- ❖ ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ❖ ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- ❖ ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Drawsko Pomorskie

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DRAWSKO POMORSKIE NA LATA 2026-2031

Wizja

Misja

SFERA SPOŁECZNA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze społecznej

Kierunki działań w sferze społecznej

SFERA GOSPODARCZA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze gospodarczej

Kierunki działań w sferze gospodarczej

SFERA PRZESTRZENNA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze przestrzennej

Kierunki działań w sferze przestrzennej

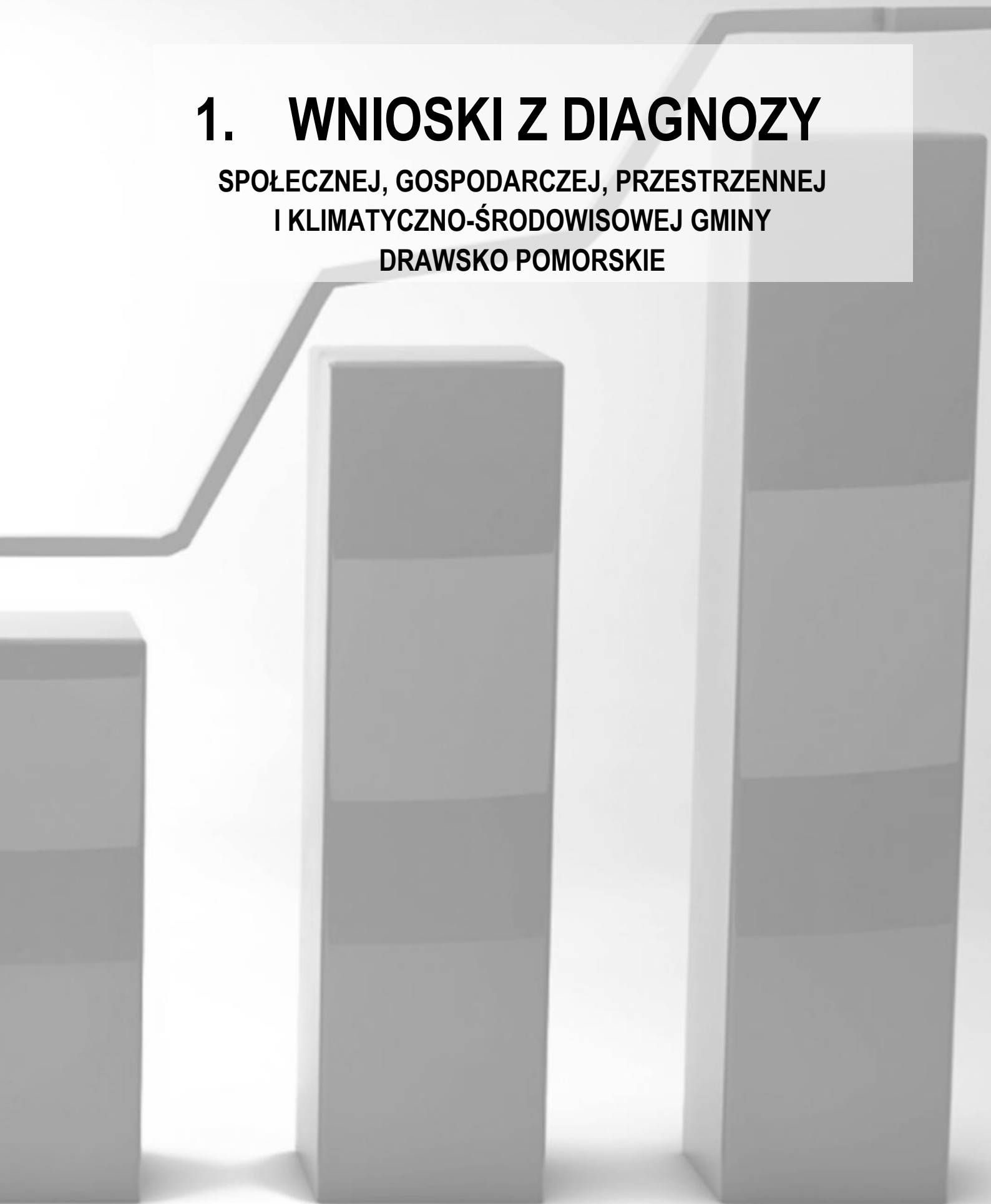
SFERA KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWA
Cele strategiczne

Cele operacyjne w sferze klimatyczno-środowiskowej

Kierunki działań w sferze klimatyczno-środowiskowej

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY

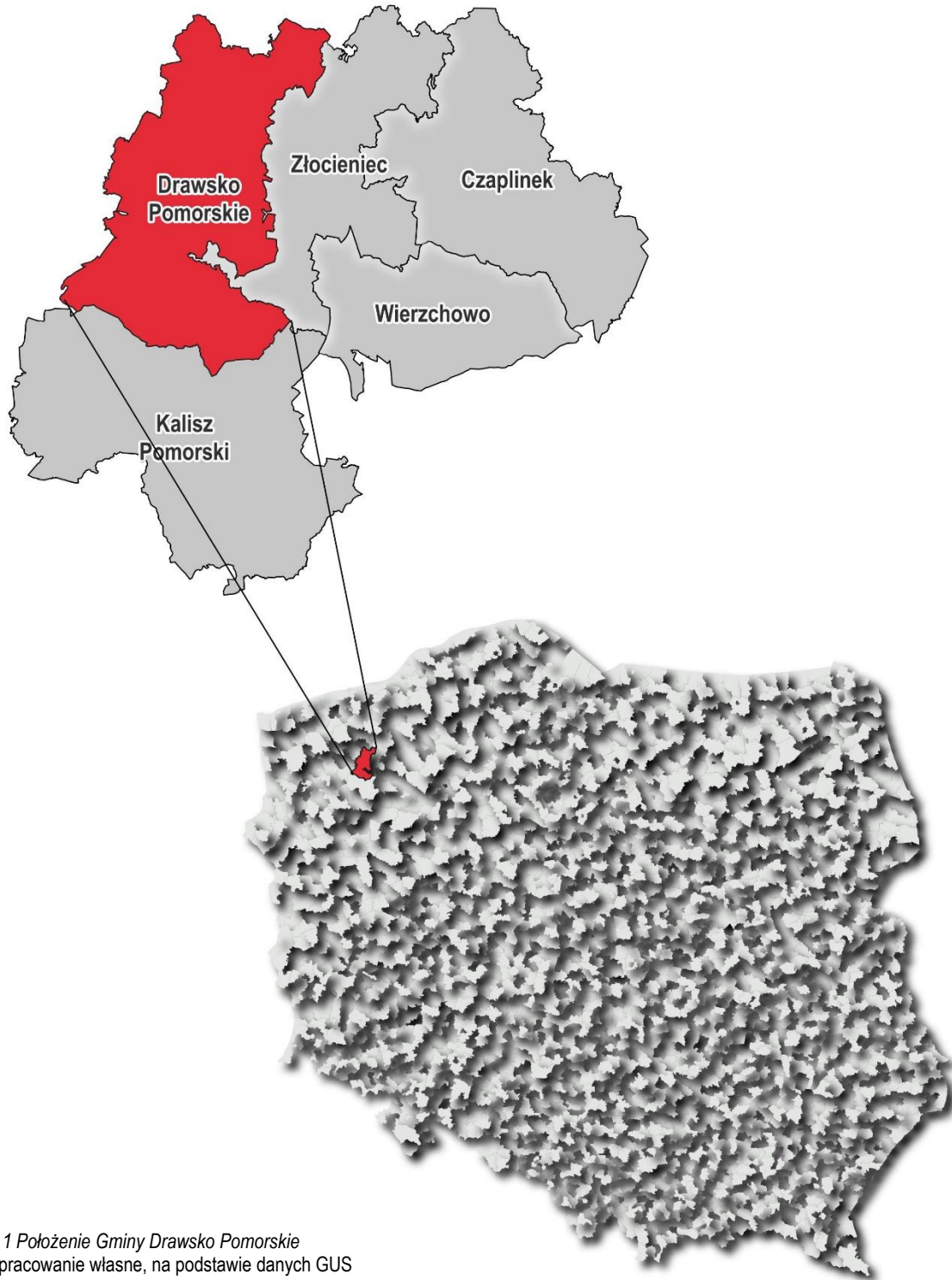
**SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ
I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISOWEJ GMINY
DRAWSKO POMORSKIE**

Gmina Drawsko Pomorskie położona jest w północno-zachodniej części Polski, w województwie zachodniopomorskim, w powiecie drawskim. Drawsko Pomorskie jest miastem powiatowym. Gmina oddalona jest o 100 km od miasta wojewódzkiego – Szczecina i jest położona przy drodze krajowej nr 20.

Gmina graniczy z gminami:

- ❖ Kalisz Pomorski i Złocieniec (powiat drawski),
- ❖ Węgorzyno i Łobez (powiat łobeski),
- ❖ Brzeźno, Świdwin i Polczyn Zdrój (powiat świdwiński),
- ❖ Ińsko (powiat stargardzki).

Rysunek 1 Położenie Gminy Drawsko Pomorskie
Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Drawsko Pomorskie położonych jest 18 sołectw: Borne, Dalewo, Dołgie, Gudowo, Jankowo, Jelenino, Konotop, Linowo, Łabędzie, Mielenko Drawskie, Nętno, Ostrowice, Przytoń, Rydzewo, Suliszewo, Zagodz, Zarańsko, Żółte.

Gmina Drawsko Pomorskie zajmuje powierzchnię 409,75 km². W południowej części Gminy rozległy obszar zajmuje Poligon Drawski (Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych Drawsko im. płk. dypl. Franciszka Sadowskiego). Stanowi on obszar zamknięty na podstawie decyzji nr 91/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej. Gmina Drawsko Pomorskie położona jest w obszarze mezoregionu Pojezierza Drawskiego oraz Równina Drawska. Gminę otaczają rozległe kompleksy leśne, będące częścią Puszczy Drawskiej. Gmina położona jest wśród wzgórz na wysokości ok. 100-200 m n.p.m. Przez

Gminę przepływa rzeka Drawa. Miasto otaczają lasy, przeważnie sosnowe, poprzecinane połąciami pól.

Gmina Drawsko Pomorskie jest ponadlokalnym ośrodkiem administracyjnym, jednym z większych i atrakcyjniejszych ośrodków turystycznych na Pojezierzu Drawskim. Oprócz turystyki podstawowymi funkcjami miasta i Gminy jest przemysł i rolnictwo.

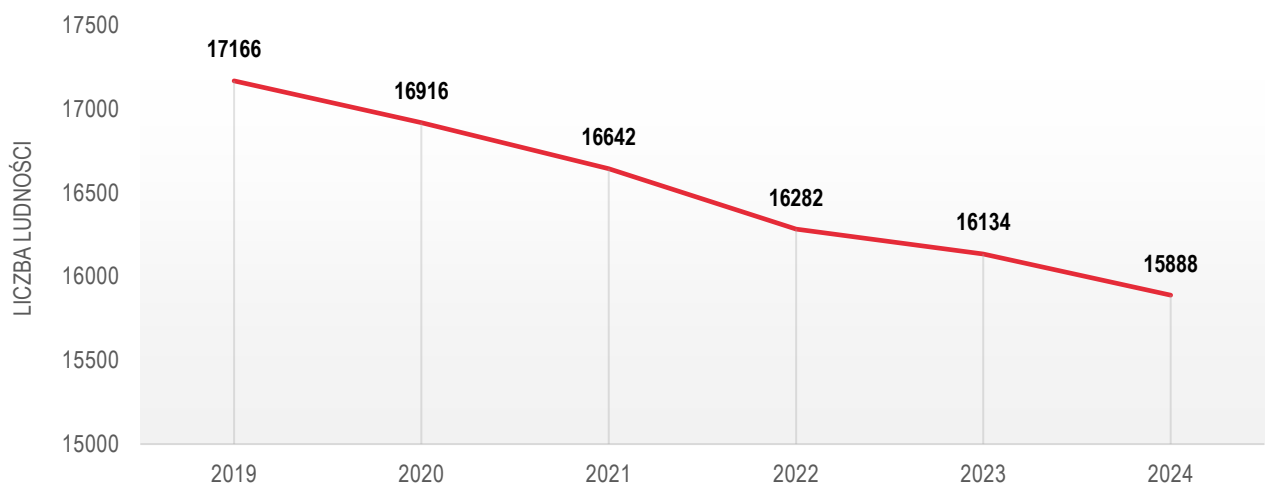
Gmina Drawsko Pomorskie w dniu 1 stycznia 2019 r. zmieniała granice administracyjne. Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2018 r. w sprawie zniesienia Gminy Ostrowice oraz ustalenia granic Gminy Drawsko Pomorskie i Gminy Złocieniec. Do Gminy Drawsko Pomorskie zostało włączonych 7 obszarów obrębów ewidencyjnych: Borne, Dołgie, Donatowo, Grzybno, Jelenino, Ostrowice i Przytoń, o łącznej powierzchni 6558,36 ha, z obszaru zniesionej Gminy Ostrowice. Obszary te zamieszkiwało wówczas 1 141 mieszkańców.

1.1. Sfera społeczna

Ludność i zachodzące procesy demograficzne

Gmina Drawsko Pomorskie jest zamieszkiwana przez 15 888 mieszkańców.¹ W ostatnich latach notuje się stały spadek liczby ludności Gminy. W porównaniu do 2019 roku, liczba mieszkańców zmalała o 7,44%. Najbardziej

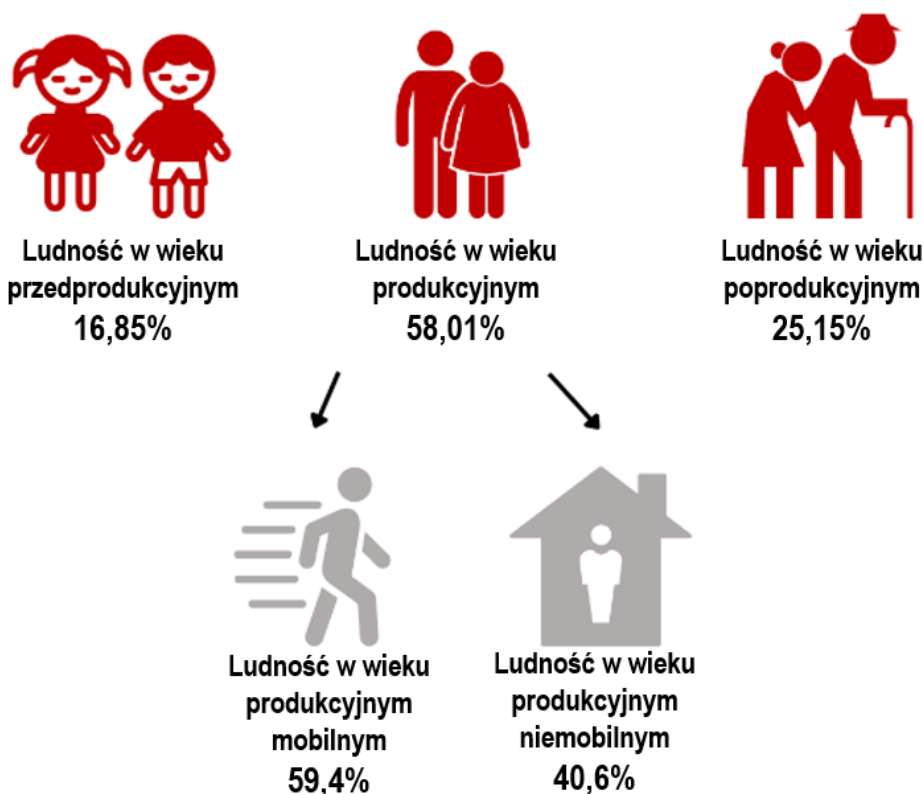
liczną miejscowością w Gminie jest miasto Drawsko Pomorskie, liczące 10 634 mieszkańców. Biorąc pod uwagę tylko miejscowości wiejskie, najliczniejsza jest miejscowość Suliszewo 509 mieszkańców

Wykres 1 Liczba ludności w Gminie Drawsko Pomorskie w latach 2019-2024
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

¹ Dane z ewidencji ludności prowadzonej przez Gminę Drawsko Pomorskie, stan na 2024 r. 168

Gmina Drawsko Pomorskie charakteryzuje się przewagą ludności w wieku produkcyjnym (58,01% w 2023 r.), przy jednoczesnym wzroście udziału osób w wieku poprodukcyjnym (25,15%) i spadku odsetka mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (16,85%). Zmiany te skutkują wzrostem wskaźnika obciążenia demograficznego i mogą stanowić zagrożenie dla rozwoju Gminy. Procesy te wpisują się jednak w ogólnokrajowy trend starzenia się społeczeństwa. Dodatkowo Gmina boryka się z ujemnym przyrostem naturalnym oraz odpływem mieszkańców wynikającym z migracji wewnętrznych.

Edukacja

Gmina Drawsko Pomorskie realizuje szeroki zakres zadań oświatowych, finansowanych m.in. z subwencji oświatowej, które stanowią około 1/5 wydatków budżetu Gminy. Na jej terenie funkcjonują żłobki, kluby dziecięce, przedszkola publiczne i niepubliczne, a także pięć szkół podstawowych oraz placówki specjalne. Edukację na poziomie ponadpodstawowym zapewniają szkoły prowadzone przez Powiat Drawski: liceum, technikum i szkoły branżowe. Gmina gwarantuje miejsca w przedszkolach wszystkim dzieciom w wieku 3–5 lat.

Analiza wyników egzaminu ósmoklasisty z lat 2021–2024 wskazuje, że osiągnięcia uczniów są zbliżone do średniej powiatu, ale niższe od wyników województwa i kraju, przy czym uczniowie z obszarów miejskich wypadają lepiej niż z wiejskich. Współczynnik skolaryzacji brutto w 2023 r. osiągnął najniższą wartość od 2019 r., zrównał się z poziomem powiatowym, ale pozostaje niższy od średniej wojewódzkiej i krajowej.

Rysunek 1 Placówki, których organem prowadzącym jest Gmina Drawsko Pomorskie
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kultura, sport, turystyka i rekreacja

Ośrodek Kultury w Drawsku Pomorskim jest samorządową instytucją kultury, w ramach której działają m.in. Centrum Kultury im. Eugeniusza Poniatowskiego, Kino Drawa z Kawiarnią Kinową, biblioteka miejska i powiatowa wraz z filiami oraz świetlice wiejskie. Placówka prowadzi szeroką działalność kulturalną, artystyczną, edukacyjną i rekreacyjną, organizując zajęcia dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Funkcjonują tu liczne sekcje artystyczne, m.in. taneczne, muzyczne, plastyczne, ceramiczne i rękodzielnicze. Zespoły i grupy uczestniczą w przeglądach i festiwalach, zdobywając nagrody.

Ośrodek Kultury organizuje wiele wydarzeń kulturalnych i integracyjnych, takich jak Noc Świętojańska, Dożynki,

Mikołajki, koncerty, warsztaty, wystawy, spotkania autorskie, rajdy czy pikniki. Kino Drawa, działające od 1931 r., pełni funkcję sali kinowej, teatralnej i koncertowej, prowadzi Dyskusyjny Klub Filmowy i edukacyjny program „KinoSzkoła”. Ośrodek zarządza także 12 świetlicami wiejskimi, które stanowią lokalne centra aktywności i integracji mieszkańców.

Ważnymi wydarzeniami Gminnymi są m.in. trzydniowe Dni Drawska Pomorskiego (koncerty, atrakcje sportowe, pokazy, strefy rozrywki) oraz Festiwal Teatrów Ulicznych „PARK”.

Na terenie Gminy znajduje się również wiele zabytków – w ewidencji Gminnej ujęto 912 obiektów, a w rejestrze zabytków 77.

Infrastruktura sportowa

Infrastruktura sportowa Gminy Drawsko Pomorskie obejmuje różnorodne obiekty umożliwiające uprawianie sportu i rekreacji. Najważniejsze z nich to Stadion Miejski z boiskiem trawiastym, bieżnią i trybuną na 600 miejsc oraz Euroboisko ze sztuczną nawierzchnią i trybuną na 250 miejsc. W Parku Chopina znajdują się korty tenisowe, skatepark, kompleks Orlik 2012 oraz boiska plażowe nad jeziorem Okra.

Dodatkowo w Gminie funkcjonują boiska wielofunkcyjne w Gudowie i Nętnie, a także boisko sportowe

w Suliszewie. Zaplecze halowe zapewniają trzy nowoczesne hale sportowe przy szkołach w Drawsku Pomorskim (SP nr 1 i SP nr 2) oraz w Mielenku Drawskim. Obiekty te są przystosowane do gier zespołowych (piłka nożna, siatkówka, koszykówka, piłka ręczna), a niektóre posiadają dodatkowe atrakcje, jak ścianka wspinaczkowa.

Turystyka i rekreacja

Turystyka i rekreacja w Gminie Drawsko Pomorskie opiera się na bogatej ofercie przyrodniczej, sportowej i kulturowej. Funkcjonuje Punkt Informacji Turystycznej, wypożyczalnia rowerów oraz liczne trasy piesze i rowerowe (m.in. wokół jeziora Lubie i doliną Drawy). Dużą popularnością cieszą się spływy kajakowe rzeką Drawą i jej dopływami, choć ich atrakcyjność ograniczają czasowe zamknięcia związane z poligonem.

Ważnymi miejscami rekreacji są Park Miejski im. F. Chopina z placem zabaw, boiskiem i kortami

tenisowymi, plaża miejska nad jeziorem Okra z zapleczem i ratownikami WOPR oraz obszary wokół jeziora Lubie i północnej części Gminy (agroturystyka, domki letniskowe). W śródmieściu zachował się historyczny układ urbanistyczny z rynkiem i gotyckim kościołem.

Gmina słynie także z rajdów samochodowych i off-roadowych, które przyciągają zawodników z całego kraju, a także ze strzelnicy w Ostrowicach.

Polityka społeczna

Pomoc społeczna w Gminie Drawsko Pomorskie realizowana jest głównie przez Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, z którego wsparcia w 2023 r. skorzystały 343 osoby. Wsparcie ma charakter finansowy, rzeczowy i systemowy, obejmuje także aktywizację i integrację społeczną. Na terenie Gminy działa sieć instytucji wspierających dziecko, rodzinę i osoby w kryzysie, m.in. PCPR, poradnia psychologiczno–pedagogiczna, Centrum Zdrowia Psychicznego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz punkty konsultacyjne i profilaktyczne. W ostatnich latach obserwuje się spadek liczby osób korzystających z pomocy, szczególnie dzieci, choć rośnie odsetek osób objętych wsparciem z powodu chorób i niepełnosprawności. W 2023 r. pomoc otrzymało 91 rodzin z powodu niepełnosprawności i 160 z powodu

długotrwałej choroby, a 83 osoby korzystały z usług opiekuńczych. Szczególne działania kierowane są do seniorów, m.in. w ramach programu „Opieka 75+”, działalności Klubu Seniora oraz Zakładu Domowej Opieki Długoterminowej. Diagnoza potrzeb seniorów wskazała na główne problemy: zdrowotne, finansowe, ruchowe i społeczne, a także potrzebę zajęć aktywizujących.

Gmina prowadzi także działania w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom – m.in. poprzez procedurę „Niebieskiej Karty”, terapię, monitoring rodzin a także pracę Placówki Wsparcia Dziennego dla dzieci (otwartej w 2023 r.). Realizowane są lokalne programy profilaktyczne dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom.

Ochrona zdrowia

System opieki zdrowotnej w Gminie Drawsko Pomorskie stanowi kluczowy element infrastruktury społecznej, wpływając zarówno na aktywność mieszkańców, jak i wydatki budżetowe Gminy. Dostęp do świadczeń medycznych uzależniony jest od dostępności placówek, ich lokalizacji oraz kosztów usług.

Na terenie Gminy funkcjonuje szereg jednostek ochrony zdrowia, w tym szpitale, centra specjalistyczne, gabinety rehabilitacji, poradnie stomatologiczne oraz apteki, m.in.:

- Szpital im. Matki Teresy z Kalkuty;
- Drawskie Centrum Specjalistyczne;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ZDROWIE”;

- Poradnie i gabinety specjalistyczne, w tym Ova-med, MB Stomatologia, Terapia bólu, Ev-med – Centrum Rehabilitacji;
- Apteki „Hipokrates”, „Centrum Zdrowia”, „Drawska II” i „Cefarm”.

W latach 2019–2023 nie odnotowano znaczącego wzrostu korzystania z usług opieki zdrowotnej, co wskazuje na stabilny poziom dostępności świadczeń. Strategiczne działania Gminy powinny koncentrować się na poprawie dostępności i jakości usług medycznych, rozwoju profilaktyki zdrowotnej oraz wspieraniu działań edukacyjnych w zakresie zdrowego stylu życia, aby zwiększyć komfort życia mieszkańców i ograniczyć koszty długoterminowej opieki zdrowotnej.

Aktywność społeczna

Gmina Drawsko Pomorskie aktywnie wspiera rozwój sektora pozarządowego, opracowując corocznie program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Program na 2025 rok zakłada cele szczegółowe: poprawę jakości życia mieszkańców, wspieranie nowych inicjatyw, integrację podmiotów realizujących zadania publiczne, prezentację dorobku sektora oraz wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych.

Na terenie Gminy funkcjonuje szeroki sektor organizacji pozarządowych, w tym 95 stowarzyszeń i 8 fundacji (2023 rok), a także liczne kluby i stowarzyszenia

sportowe, wspierające aktywność fizyczną dzieci, młodzieży i dorosłych. Wśród nich działają m.in. Stowarzyszenie Sportowe „Sokół”, Uczniowski Klub Sportowy „Sportowiec”, Akademia Piłkarska Drawsko Pomorskie czy Klub Tańca Sportowego „FOCUS”. Frekwencja wyborcza w Gminie wykazuje zróżnicowanie: najwyższa była w wyborach do Sejmu RP w 2023 roku – 66,34%, natomiast najniższa w wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2024 roku – 31,71%.

Dane te wskazują na aktywność obywatelską, rozwój sektora pozarządowego oraz potencjał społeczności lokalnej do współpracy przy realizacji zadań publicznych.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo mieszkańców i turystów w Gminie zapewniają Policja oraz Straż Miejska, a także Komenda Powiatowa Straży Pożarnej i cztery jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w Zagoździe, Linownie, Rydzewie i Ostrowicach oraz Wojskowa Staż Pożarna w

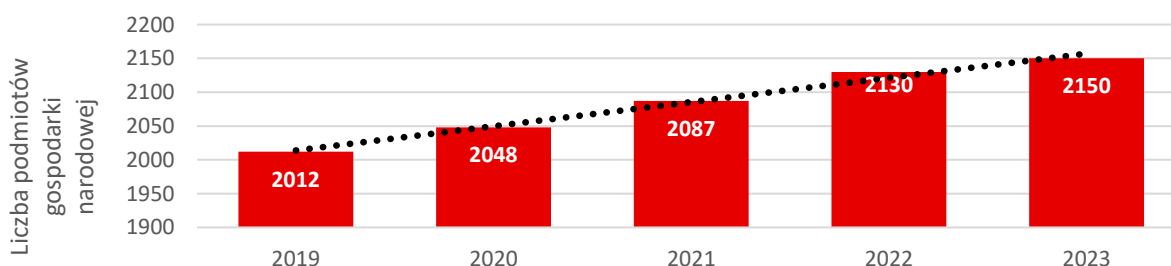
Olesznie. Od 2022 roku zakup nowego sprzętu dla OSP znacząco zwiększył ich zdolności ratownicze, co pozwoliło na sprawniejsze reagowanie na zagrożenia lokalne.

1.2. Sfera gospodarcza

Podmioty gospodarcze i lokalny rynek pracy

Na terenie Gminy Drawsko Pomorskie w 2023 roku zarejestrowanych było 2 150 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 95% stanowią podmioty prywatne, głównie osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz organizacje pozarządowe. Dominuje sektor małych przedsiębiorstw zatrudniających do 9 osób, a liczba większych podmiotów utrzymuje się na stabilnym poziomie. Od 2019 roku obserwowany jest systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 6,86%.

Główne branże to budownictwo, handel, transport i gospodarka magazynowa, obsługa nieruchomości, opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz działalność usługowa. Atutem rozwoju gospodarczego Gminy jest obecność Poligonu Drawskiego, status miasta powiatowego, a także korzystne położenie komunikacyjne na trasie Szczecin–Warszawa i wysokie zasoby siły roboczej.

Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na terenie Gminy Drawsko Pomorskie w latach 2019-2023.
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Bezrobocie

Dzięki aktywnym działaniom Gminy Drawsko Pomorskie na rzecz ograniczenia bezrobocia oraz sytuacji ogólnokrajowej, liczba osób pozostających bez pracy z roku na rok maleje. Pozytywna tendencja jest widoczna zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn oraz wśród osób w różnym wieku. Ogólna sytuacja na rynku pracy w Gminie

Drawsko Pomorskie jest zadowalająca. Bezrobocie rejestrowane w 2023 r. w Gminie Drawsko Pomorskie wynosiło mniej od stopy bezrobocia dla powiatu drawskiego, województwa zachodniopomorskiego oraz dla całej Polski. Mieszkańcom doskwiera jednak atrakcyjność miejsc pracy.

Programy współpracy Gminy Drawsko Pomorskie z innymi Jednostkami

Gmina Drawsko Pomorskie współpracuje z trzema Gminami partnerskimi:

- ❖ Złocieniec,
- ❖ Bad Bramstedt,
- ❖ Strasburg.

Ponadto Gmina Drawsko Pomorskie należy do dwóch stowarzyszeń oraz do dwóch związków tj.

- ❖ Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania "Partnerstwo Drawy z Liderem Wałęckim",
- ❖ Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pomerania,
- ❖ Związku Miast Polskich,
- ❖ Celowy Związek Gmin R-XXI.

1.3. Sfera przestrzenna

Gospodarka przestrzenna

System planowania przestrzennego w Gminie Drawsko Pomorskie realizowany jest zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Dotychczas w Gminie obowiązywało Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, które określało politykę przestrzenną Gminy.

W związku z nowelizacją ustawy z 24 września 2023 roku wprowadzono Plan Ogólny Gminy, który stanie się aktem prawa miejscowego i zastąpi dotychczasowe studium. Ustalenia Planu Ogólnego będą wiążące zarówno dla przyszłych planów miejscowych, jak i dla decyzji o warunkach zabudowy. Plan Ogólny umożliwi bardziej spójne, racjonalne i przewidywalne kształtowanie przestrzeni Gminy, zapobiegając chaotycznej suburbanizacji oraz degradacji środowiska. W strategii

rozwoju Gminy zagadnienia strategiczne związane z polityką przestrzenną będą wyznaczać kierunki rozwoju, natomiast Plan Ogólny określi szczegółowe zasady realizacji inwestycji.

Do końca 2023 roku na terenie Gminy uchwalono 42 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, obejmujące łącznie około 23 839 ha, co stanowi 58,2% powierzchni Gminy. Większość terenów objętych planami stanowią tereny rolne oraz tereny zieleni i wód. Obszary niepokryte MPZP to m.in. Poligon Drawski oraz tereny dawnej Gminy Ostrowice, przyłączonej w 2019 roku. Dzięki wysokiemu stopniowi pokrycia MPZP kształtowanie przestrzeni Gminy poprzez decyzje o warunkach zabudowy ma obecnie znaczenie marginalne.

Struktura przestrzenna i uwarunkowania

Gmina Drawsko Pomorskie charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą przestrzenną, w której dominującą rolę odgrywa strefa ekologiczno-rolnicza obejmująca lasy, łąki, wody powierzchniowe oraz pola uprawne. Strefa zurbanizowana obejmuje miasto Drawsko Pomorskie oraz wsie, natomiast szczególnym elementem zagospodarowania jest Poligon Drawski.

Miasto Drawsko Pomorskie, położone w centrum Gminy, opiera się na historycznym, średniowiecznym układzie przestrzennym z prostokątną siatką ulic wokół dawnego rynku. W centrum miasta zachowały się XIX-wieczne kamienice oraz dawny ratusz z XVIII wieku, objęte strefą ochrony konserwatorskiej. Rejon ten wymaga rewaloryzacji i modernizacji zabudowy. W północnej

części miasta rozwija się współczesna zabudowa wielorodzinna z lat 80., zamieszkiwana przez około 1,5 tys. osób.

Spośród 46 wsi i osad Gminy, ponad 17 posiada wyraźnie ukształtowaną, skupioną zabudowę, a kilka z nich, takich jak Borne, Dolgie, Gudowo, Linowo, Nętno, Ostrowice, Przytoń, Rydzewo, Zarańsko i Żółte, wyróżnia się historycznym i charakterystycznym układem przestrzennym.

W związku ze wzrostem poziomu życia obserwuje się rosnące znaczenie budownictwa jednorodzinnego. Dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej przewiduje się głównie w północnej części miasta oraz na terenach wsi Gudowo, Suliszewo i Zarańsko.

Mieszkalnictwo

Gmina Drawsko Pomorskie zapewnia lokale socjalne oraz wspiera gospodarstwa domowe o niskich dochodach. Zasób mieszkaniowy obejmuje zarówno budynki w pełnej własności Gminy, jak i lokale we współwłasności z wspólnotami, w sumie 764 lokale, o zróżnicowanym stanie technicznym – od budynków

w dobrym stanie po wymagające modernizacji starsze obiekty, w tym przedwojenne. W ostatnich latach zasób mieszkaniowy wzrósł, a większość mieszkań posiada podstawowe wyposażenie, w tym łazienki, dostęp do sieci wodociągowej i centralne ogrzewanie.

Infrastruktura techniczna

Gmina Drawsko Pomorskie zapewnia mieszkańcom szeroki dostęp do infrastruktury technicznej, obejmującej sieci wodociagową, kanalizacyjną, ciepłowniczą, gazową i elektroenergetyczną, co znacząco podnosi komfort życia, bezpieczeństwo sanitarne oraz atrakcyjność inwestycyjną Gminy. Sieć wodociagowa i kanalizacyjna systematycznie się rozbudowują, obejmując dziewięć ujęć wody, 54 przepompownie oraz oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną w Drawsku Pomorskim. System ciepłowniczy bazuje na kotłowniach gazowych, a Gmina wspiera modernizację źródeł ciepła, termomodernizację budynków oraz wdrażanie ekologicznych rozwiązań, m.in. w ramach programów „Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”.

Na terenie Gminy Drawsko Pomorskie rozwija się sektor fotowoltaiki. Panele fotowoltaiczne są wykorzystywane zarówno przez gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa, jak i instytucje publiczne.

Do inwestycji „własnych” Gminy można zaliczyć również pompy ciepła m.in. w świetlicach wiejskich. W Gminie funkcjonuje również farma wiatrakowa „Drawsko” i „Drawsko II” – łącznie 6 wiatraków o mocy 15,3 MW.

Gospodarka odpadami prowadzona jest w ramach Rejonu Celowego Związku Gmin CZG R-XXI, obejmuje selektywną zbiórkę i przetwarzanie odpadów oraz obsługę punktów PSZOK i punktów zbiórki elektroodpadów. W 2023 roku poziom recyklingu odpadów komunalnych wyniósł 36,41%, przewyższając ustawowy poziom.

Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna

Infrastruktura drogowa stanowi kluczowy element rozwoju gospodarczego i jakości życia mieszkańców Gminy. Gmina posiada dość rozbudowany system dróg obejmujący drogę krajową DK20, cztery drogi wojewódzkie. Droga DK20 pełni funkcję tranzytową, lecz brak obwodnicy powoduje przeciążenie centrum miasta ruchem ciężarowym, hałasem i pogorszeniem jakości powietrza, co wymaga realizacji inwestycji wprowadzających ruch tranzytowy poza centrum.

Większość dróg wojewódzkich i powiatowych jest w dobrym stanie nawierzchni, choć przekrój techniczny nie spełnia obowiązujących norm. Wiele dróg Gminnych i wewnętrznych pozostaje gruntowych, co ogranicza ich

funkcjonalność. Priorytetem jest modernizacja dróg powiatowych i Gminnych, rozbudowa sieci rowerowej oraz poprawa infrastruktury parkingowej, w tym zarówno ogólnodostępnych, jak i płatnych parkingów w centrum miasta.

Strategia rozwoju zakłada realizację kluczowych inwestycji drogowych, w tym modernizację mostów przez rzekę Drawę, poprawę wyprowadzania ruchu miejskiego z centrum, rozwój infrastruktury rowerowej oraz budowę nowych parkingów w obszarach o wysokiej koncentracji usług. Działania te mają na celu poprawę bezpieczeństwa, płynności ruchu oraz komfortu życia mieszkańców i atrakcyjności inwestycyjnej Gminy.

Komunikacja publiczna

Gmina Drawsko Pomorskie jest organizatorem Gminnej komunikacji publicznej na 8 liniach komunikacyjnych.

Gmina we współpracy z Powiatem Drawskim, zawarła bezpośrednio w dniu 2 grudnia 2019 r. umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego z Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej Złocieniec Sp. z o.o., jako operatorem publicznego transportu zbiorowego. Umowa ta obejmuje świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego na

terenie Gminy Drawsko Pomorskie w tym organizację dowozu uczniów do szkół podstawowych i zapewnienie opieki tym uczniom w czasie podróży, wsiadania i wysiadania z pojazdu. Dzięki temu mieszkańcy Gminy mają lepszy dostęp do transportu publicznego, ponieważ przewóz dzieci do szkół został zintegrowany z regularnymi liniami pasażerskimi. Gmina Drawsko Pomorskie ma podpisaną umowę z przewoźnikiem realizującym publiczny transport zbiorowy na okres 10 lat od 01.01.2020 r. – 31.12.2029 r.

Tabela 1 Autobusowe linie komunikacyjne, których organizatorem jest Gmina Drawsko Pomorskie

Numer linii	Relacja
1	Drawsko Pomorskie - Linowo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Gudowo, Gudowo szkoła
2	Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Borne, Dołgie, Przytoń, Łabędzie, Żółte, Zarańsko
3	Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zagózd, Gajewko
4	Drawsko Pomorskie - Nętno przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Zarańsko, Żółte, Łabędzie kolonia, Łabędzie, Rydzewo, Lasocin
5	Drawsko Pomorskie - Mielenko Drawskie przez: Żołędowo, Karwice, Ziemsko, Oleszno
6	Drawsko Pomorskie - Drawsko Pomorskie przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Jankowo Małe, Kumki, Krzynno, Jankowo, Woliczno, Mielenko Drawskie

7	Drawsko Pomorskie - Ostrowice przez: Drawsko Pomorskie ul. Złocieniecka, Drawsko Pomorskie ul. Polczyńska, Grzybno, Dołgie, Borne, Kolno, Jelenino
8	Drawsko Pomorskie - Dalewo przez: Mielenko kolonia, Mielenko Drawskie, Mielenko kolonia, Suliszewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urząd Miejski w Drawsku Pomorskim.

Gmina Drawsko Pomorskie podjęła również inicjatywę współpracy z Powiatem Drawskim, mającą na celu ułatwienie mieszkańcom dostępu do kursów powiatowych na trasach:

- ❖ Drawsko Pomorskie – Łobez przez Zagózd na odcinku Drawsko Pomorskie – Zagózd
- ❖ Drawsko Pomorskie – Polczyn-Zdrój przez Dołgie, Ostrowice na odcinku Drawsko Pomorskie – Ostrowice

- ❖ Złocieniec – Kołobrzeg przez: Suliszewo, Drawsko Pomorskie, Łabędzie, Świdwin, Sławoborze na odcinku Suliszewo – Łabędzie.

Poza połączeniami, których organizatorem jest Gmina Drawsko Pomorskie przewoźnik PKS Złocieniec obsługuje połączenia przebiegające przez Gminę Drawsko Pomorskie m.in. do Kołobrzegu, Złocienica, Świdwina, Polczyna-Zdroju, Koszalina, Kalisza Pomorskiego czy Czaplinka. Autobusy odjeżdżają z dworca autobusowego przy ul. Kolejowej 1, w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego.

Kolej

Układ komunikacyjny tworzy także linia kolejowa nr 210 Chojnice – Runowo Pomorski. Linia kolejowa zapewnia połączenia na trasie Stargard – Szczecinek – Chojnice. Jest to linia niezelektryfikowana, dwutorowa zapewniająca przewozy pasażerskie i towarowe.

Stacja kolejowa zlokalizowana jest przy ul. Kolejowej w Drawsku Pomorskim. Na terenie Gminy zlokalizowane są jeszcze dwa przystanki kolejowe w Jankowie i Suliszewie.

1.4. Sfera klimatyczno-środowiskowa

Klimat i uwarunkowania naturalne

Gmina Drawsko Pomorskie leży w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego, gdzie ścierają się masy powietrza polarnego, arktycznego i zwrotnikowego. Położenie na Pojezierzu Pomorskim (IV i V kraina klimatyczna), bliskość lasów oraz liczne zbiorniki wodne sprawiają, że klimat cechuje się dużą wilgotnością powietrza i wysokimi opadami (średnio ok. 800 mm rocznie, w latach wilgotnych ponad 1000 mm). Morze Bałtyckie łagodzi przebieg temperatur – zimy są cieplejsze, a lata chłodniejsze niż w głębi kraju.

Gleby są silnie zróżnicowane, dominują brunatne i płowe (na wysoczyznach morenowych), a także bielcowe i rdzawe (na terenach sandrowych). Około 1/3 użytków rolnych stanowią gleby żyzne i średnio żyzne, głównie we wschodniej części Gminy.

Największą rzeką Gminy jest Drawa ok. 45 km w granicach Gminy. Charakteryzuje się szybkim nurtem i stromymi zboczami, przypominając rzeki górskie. Jest popularnym szlakiem kajakowym i ważnym elementem turystyki. Północną część Gminy odwadnia Stara Rega. Na obszarze Gminy występuje wyjątkowo dużo jezior –

37 zbiorników powyżej 5 ha i ponad 150 mniejszych. Największym jest przylegające do granicy Gminy jezioro Lubie (1487,5 ha).

Ochrona przyrody i obszary chronione

Ponad 47% powierzchni Gminy objęte jest różnymi formami ochrony. Występują tu:

- ❖ obszary Natura 2000,
- ❖ obszary chronionego krajobrazu,
- ❖ użytki ekologiczne,
- ❖ pomniki przyrody.

Najważniejsze obszary to m.in.:

- ❖ Pojezierze Drawskie (obszar chronionego krajobrazu) – jezioro Drawsko i dolina Drawy z bogactwem siedlisk wodnych i leśnych.
- ❖ Brzeźnicka Węgorza (Natura 2000) – rzeka i jeziora z rzadkimi gatunkami.
- ❖ Jezioro Lubie i Dolina Drawy (Natura 2000) – siedliska torfowiskowe, wrzosowiska, siedliska wydry, bobra, żubra i wilka.
- ❖ Dorzecze Regi (Natura 2000) – ważny szlak tarłowy łososia atlantyckiego.
- ❖ Ostoja Drawska (Natura 2000) – co najmniej 185 gatunków ptaków.
- ❖ Ostoja Ińska (Natura 2000) – ponad 140 gatunków ptaków, w tym bielik i żuraw.

Dodatkowo Gmina sąsiaduje z Drawskim Parkiem Krajobrazowym i Ińskim Parkiem Krajobrazowym.

Zagrożenie powodzią i suszą

Zgodnie z art. 166 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne w strategii rozwoju Gminy powinny być uwzględniono obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Z danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz na podstawie aktualnie obowiązujących map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, wynika, że na terenie Gminy Drawsko Pomorskie znajdują się obszary, o których mowa w art. 169 ust. 2

Gmina realizuje Gminny Program Ochrony Środowiska na lata 2022–2023 z perspektywą 2024–2027, który obejmuje:

- ❖ poprawę jakości powietrza,
- ❖ gospodarkę wodno-ściekową i odpadową,
- ❖ adaptację do zmian klimatu,
- ❖ zapobieganie klęskom żywiołowym.

Funkcjonuje także Program usuwania azbestu (2019–2032). W ramach edukacji ekologicznej utworzono m.in. Ekopracownię w SP Mielenko Drawskie (2023).

Na terenie Gminy nie ma dużych źródeł emisji, głównymi czynnikami są transport (DK 20) i indywidualne paleniska. Jakość powietrza monitorują czujniki Airly przy ul. Starogrodzkiej i Placu Konstytucji.

Gmina uczestniczy w programach:

- ❖ Czyste Powietrze – wymiana pieców w domach jednorodzinnych (142 wnioski w 2024 r.),
- ❖ Ciepłe Mieszkanie – poprawa efektywności energetycznej w budynkach wielorodzinnych.

Prawa wodnego, w tym obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Jednocześnie Gmina należy do obszaru dorzecza Odry o wysokim stopniu zagrożenia suszą - 71,45% powierzchni charakteryzuje się ekstremalnym lub silnym ryzykiem. W Drawsku Pomorskim najwyższe ryzyko dotyczy suszy rolniczej i atmosferycznej oraz silne ryzyko suszy hydrologicznej, natomiast umiarkowane suszy hydrogeologicznej.

1.5. Finanse Gminy

Dochody budżetu Gminy w latach 2019–2023 wzrosły o 16,74%, przy czym dominującą część stanowią dochody bieżące, w tym podatki od nieruchomości, podatki dochodowe od osób fizycznych i prawnych oraz subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa. W 2023 roku najważniejszym źródłem finansowania były wpływy z podatków, które stanowiły 28,41% dochodów ogółem.

Dochody majątkowe, w tym dotacje z funduszy europejskich, środki z programów rządowych oraz wpływy z tytułu sprzedaży nieruchomości, wzrosły w 2023 roku do 12,14 mln zł (11,56% udziału w budżecie), co świadczy o rosnącej skuteczności Gminy w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych na inwestycje.

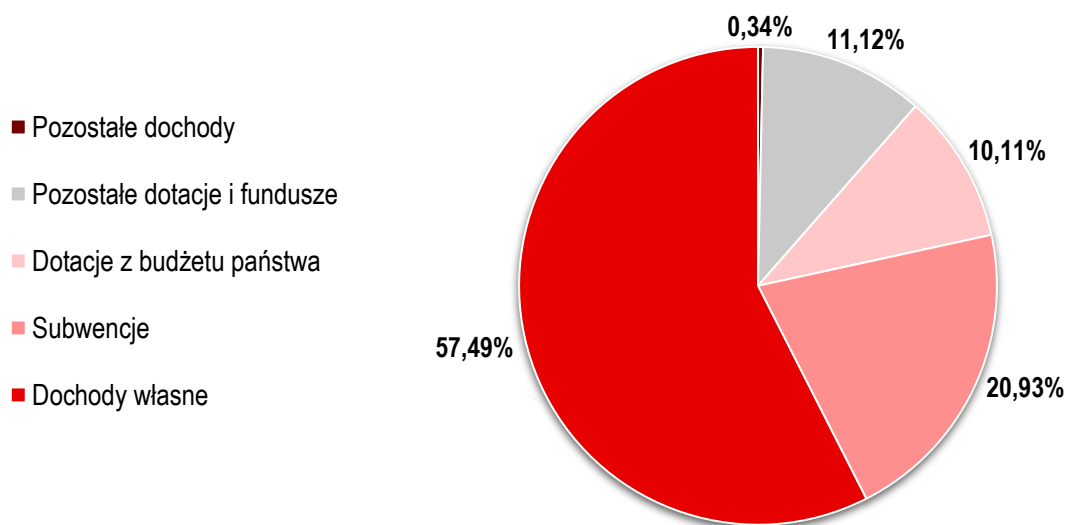
Najwyższy udział w dochodach Gminy w 2023 roku miały dochody własne (57,49%), a następnie subwencje (20,93%). Wskaźnik dochodów na mieszkańca w Gminie

pozostaje poniżej średniej wojewódzkiej i powiatowej, z zauważalnym spadkiem w latach 2022–2023, co może ograniczać możliwości inwestycyjne Gminy i wpływać na jakość świadczonych usług publicznych.

Strategia finansowa Gminy powinna koncentrować się na dalszym zwiększaniu dochodów własnych, efektywnym pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych oraz racjonalnym gospodarowaniu środkami w celu stabilizacji budżetu i finansowania kluczowych inwestycji rozwojowych.

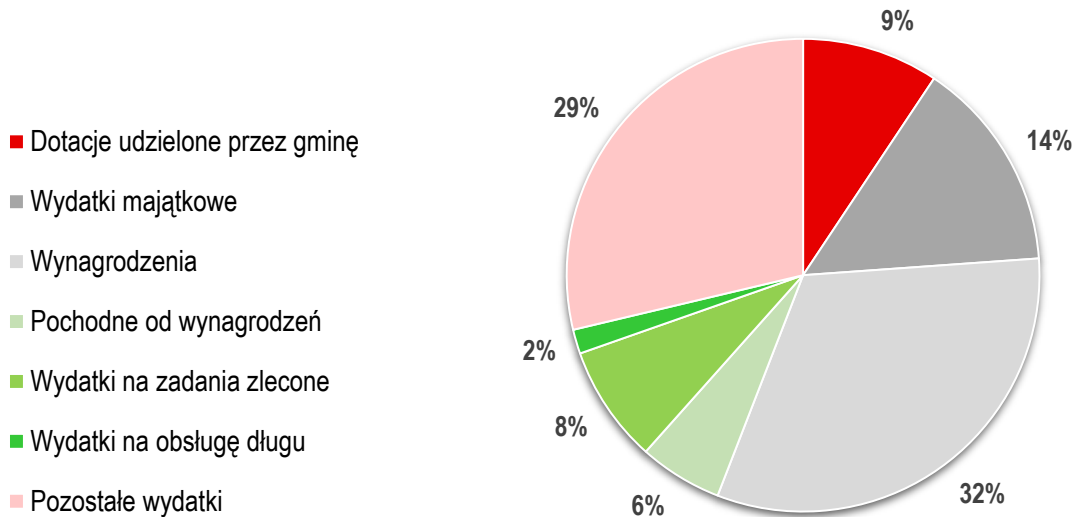
Wraz ze spadkiem dochodów w 2023 r., zauważalny jest również spadek wydatków, jednak porównując rok 2019, wydatki wzrosły 27,41%.

W 2023 r. najwięcej środków budżetowych przeznaczono na realizację wynagrodzeń, co stanowiło 32% wszystkich nakładów w Drawsku Pomorskim.

Wykres 3 Główne źródła dochodów Gminy Drawsko Pomorskie w 2023 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Drawsko Pomorskie za rok 2023

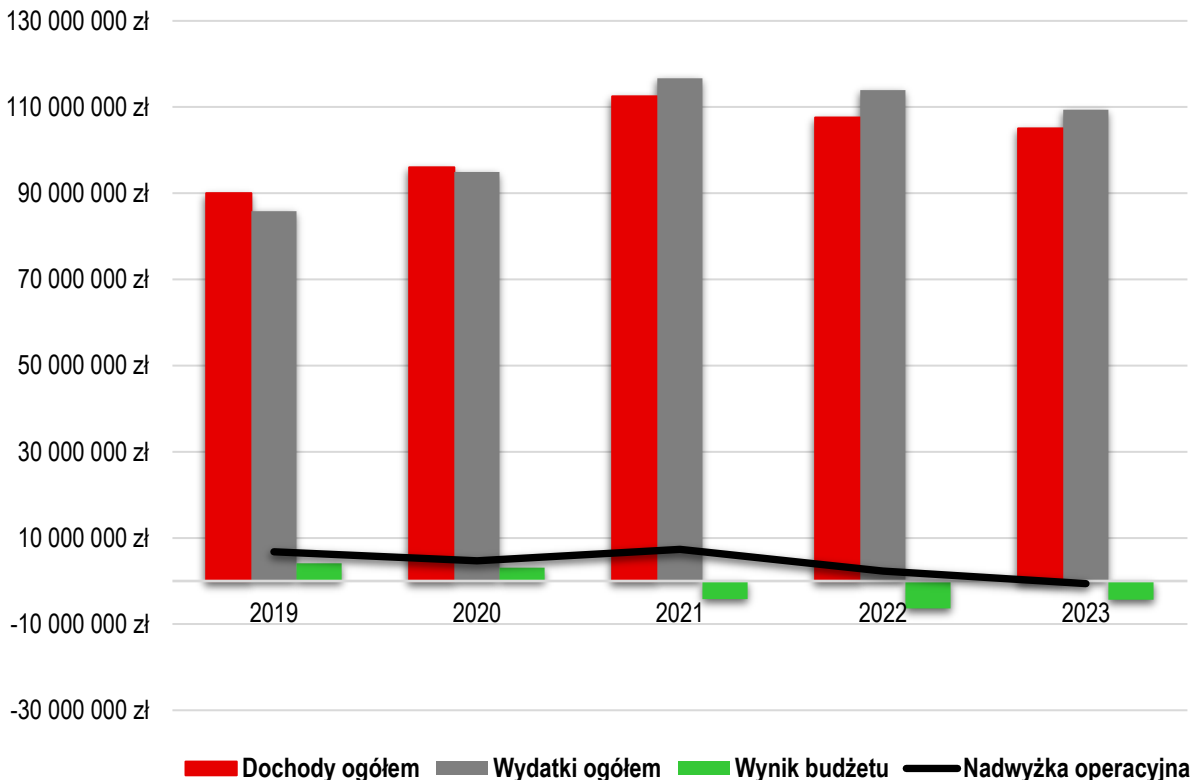

Wykres 4 Główne działy wydatkowe w Gminie Drawsko Pomorskie w roku 2023.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Drawsko Pomorskie za rok 2023

Od 2021 roku w Gminie Drawsko Pomorskie notuje się ujemny wynik budżetu Gminy. Wartość nadwyżki operacyjnej od 2021 r. charakteryzuje się trendem malejącym. Nadwyżka operacyjna występuje wówczas, gdy dochody bieżące są wyższe od wydatków bieżących. Jest ona wyznacznikiem kondycji finansowej Gminy.

Wskaźnik ten informuje o tym, co zostaje po pokryciu najważniejszych i obligatoryjnych wydatków związanych z bieżącym funkcjonowaniem Gminy. Im wyższa jest nadwyżka operacyjna, tym większe są możliwości realizacji nowych przedsięwzięć inwestycyjnych lub dokonanie spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Wykres 5 Wykonanie budżetu Gminy Drawsko Pomorskie w latach 2019–2023.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Raportów o stanie Gminy Drawsko Pomorskie za lata 2019–2023..

1.6. Badanie ankietowe

W celu poznania opinii i oczekiwań mieszkańców Gminy Drawsko Pomorskie w okresie od 27 stycznia do 24 lutego 2025 r. przeprowadzono ankietę internetową.

Zdecydowana większość ankietowanych (ponad 70%) jest zadowolona z mieszkania w Gminie. Najwyżej oceniono dostęp do edukacji, estetykę i atrakcyjność turystyczną Gminy oraz działalność Urzędu Miejskiego. Jednocześnie mieszkańcy wskazali obszary wymagające poprawy, szczególnie dostęp do opieki medycznej, wsparcie osób starszych, stan dróg i chodników oraz rynek pracy.

W pytaniach otwartych najczęściej zgłaszano potrzebę poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym (np. doświetlenie przejść dla pieszych, modernizacja ulic), rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (basen, kino, ścieżki rowerowe, zagospodarowanie plaży miejskiej), a także zwiększenia dostępności mieszkań i lepszego skomunikowania Gminy. Wśród barier

rozwojowych respondenci wskazali brak atrakcyjnych miejsc pracy, słabą ofertę spędzania wolnego czasu i niedostateczny dostęp do usług medycznych.

Za największe atuty Gminy uznano atrakcyjne położenie wśród jezior i terenów zielonych, potencjał turystyczny, aktywność lokalnej społeczności oraz status miasta powiatowego. Mieszkańcy podkreślali, że kluczowe inwestycje powinny koncentrować się na tworzeniu nowych miejsc pracy, rozwoju infrastruktury rekreacyjnej i poprawie jakości przestrzeni publicznych.

Ponad połowa ankietowanych wskazała, że w perspektywie roku 2031 chcieliby, aby Drawsko Pomorskie było Gminą przedsiębiorczą, atrakcyjną dla inwestorów i oferującą mieszkańcom stabilne zatrudnienie. Druga grupa respondentów akcentowała potrzebę rozwoju turystyki i wzmacniania marki Gminy jako miejsca atrakcyjnego dla odwiedzających.

**Rzeka Drawa/
spływy kajakowe**

Jeziora

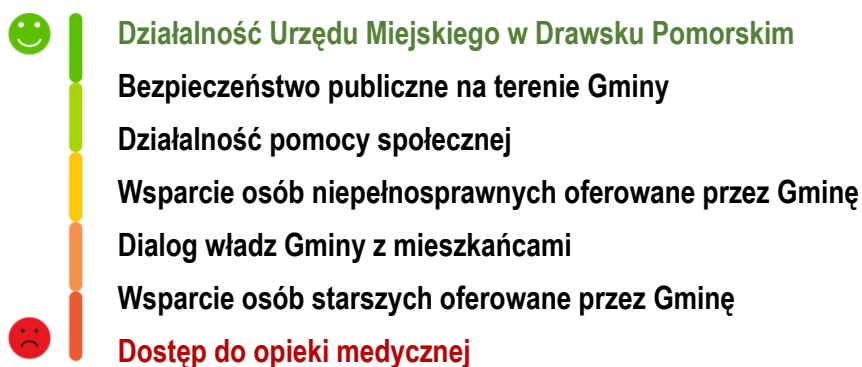
Lasy

**Ścieżki rowerowe
i spacerowe**

Rysunek 2 Największe atrakcje turystyczne Gminy Drawsko Pomorskie wskazane przez mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego.

2. MISJA I WIZJA

Planując działania strategiczne ważne jest, by na początku prac odpowiedzieć na podstawowe pytania: Do czego dążymy? Co chcemy osiągnąć? Wizja i misja Gminy są podstawą określenia konkretnych celów i kierunków działań. Zostały one określone w oparciu o warsztaty strategiczne z mieszkańcami oraz władzami Gminy badania ankietowe oraz badania ankietowego.

Wizja Gminy jest sprecyzowanym obrazem przyszłości, wyrazem aspiracji społeczeństwa i władz Gminy oraz ich wyobrażeń dotyczących przyszłości, jest opisem Gminy w dalekiej przyszłości przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Wizja ma za zadanie inspirować oraz motywować do działania i podejmowania kolejnych wyzwań.

DRAWSKO POMORSKIE – GMINA OTWARTA I PRZYJAZNA, Z NOWOCZESNĄ GOSPODARKĄ I SILNĄ MARKĄ TURYSTYCZNĄ, W KTÓREJ WARTO ŻYĆ, PRACOWAĆ I DZIAŁAĆ.

Osiągnięciu przedstawionego w wizji pożądanego stanu docelowego ma służyć misja, która ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co

jest naszym priorytetem, czyli kierunek i sposób działania na najbliższe lata. W misji ujęte są wartości ważne dla Gminy, które mają za zadanie ujednoczyć sposoby działania władz samorządowych w sprawach istotnych dla społeczności lokalnej.

GMINA DRAWSKO POMORSKIE ROZWIJA POTENCJAŁ GOSPODARCZY I TURYSTYCZNY, BY WSPÓLNIE BUDOWAĆ LEPSZĄ PRZYSZŁOŚĆ MIESZKAŃCÓW.

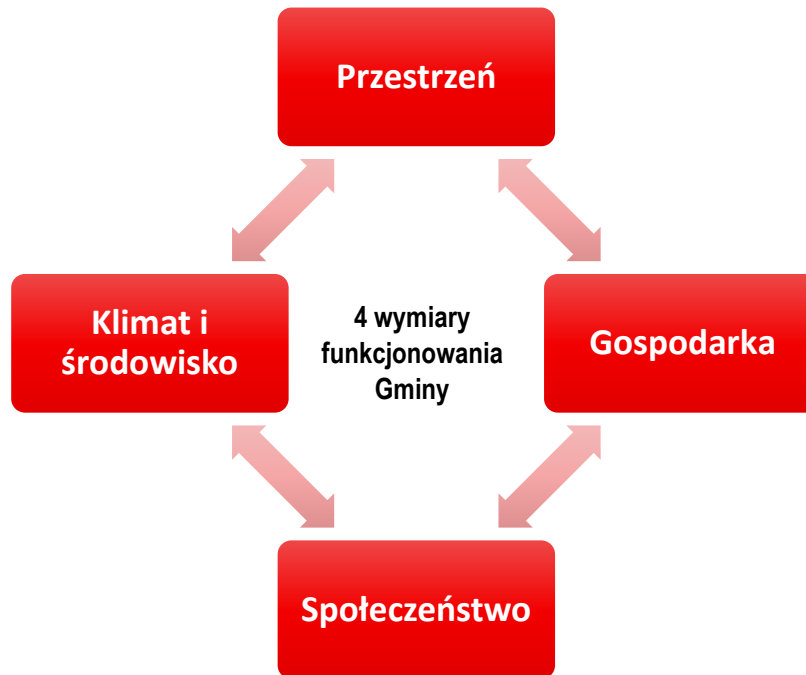
3. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

**ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ W SFERZE
SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ,
PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-
ŚRODOWISKOWEJ**

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu Gminy Drawsko Pomorskie, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne oraz głosy mieszkańców i przedstawicieli Gminy, określono cztery główne cele strategiczne, których realizacja doprowadzić ma do osiągnięcia stanu docelowego przedstawionego w wizji Gminy.

W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (inaczej nazywane także celami operacyjnymi), które zawierają kierunki działań w jakich Gmina powinna się rozwijać. Wyznaczone dla Gminy Drawsko Pomorskie cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej, społecznej i klimatyczno-środowiskowej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają.

Każdy cel strategiczny w określonym stopniu wpisuje się w każdy z czterech powyższych wymiarów. Poszczególne cele strategiczne osiągniemy realizując odpowiednie inicjatywy strategiczne, które zawierają zestawy konkretnych działań do wykonania.

Wszystkie cele zostały wyznaczone w zgodzie z koncepcją SMART, określającą cechy poprawnie zdefiniowanych celów.

Rysunek 3 Koncepcja SMART opracowania celów
Źródło: opracowani własne

Poniżej zaprezentowano cele strategiczne wraz z odpowiadającymi im celami operacyjnymi. Realizacja założonych celów będzie kluczowym elementem dla osiągnięcia zakładanych rezultatów rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie. Do każdego z celów operacyjnych

przyporządkowano również kierunki działań, które wpłyną na możliwość osiągnięcia określonych celów, rezultaty działań, a także zaproponowano wskaźniki, których analiza pozwoli na monitorowanie stopnia spełnienia zaplanowanych założeń.

WYMIAR GOSPODARCZY

CEL STRATEGICZNY I

1. Rozwój lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości dla silnego rynku pracy.

CELE OPERACYJNE

- 1.1 Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców oraz sfery gospodarczej opartej o przemysł lekki.
- 1.2 Rozwój zrównoważonej turystyki i atrakcyjnej oferty rekreacyjno-wypoczynkowej.
- 1.3 Wspieranie współpracy lokalnej i ponadgminnej dla rynku pracy i promocji gospodarczej.

WYMIAR SPOŁECZNY

CEL STRATEGICZNY II

2. Podniesienie jakości życia mieszkańców i wzmocnienie więzi społecznych w Gminie.

CELE OPERACYJNE

- 2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych oraz kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych.
- 2.2 Wzmacnianie aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców poprzez wspieranie lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych.
- 2.3 Zwiększenie integracji i zaangażowania mieszkańców w życie społeczności lokalnej.

WYMIAR PRZESTRZENNY

CEL STRATEGICZNY II

3. Tworzenie dostępnej, bezpiecznej i przyjaznej środowisku przestrzeni miejskiej w Gminie Drawsko Pomorskie.

CELE OPERACYJNE

- 3.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej.
- 3.2 Rozwinięta i efektywna infrastruktura techniczna i drogowa.
- 3.3 Odpowiedzialna i zrównoważona polityka przestrzenna.

WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

CEL STRATEGICZNY II

4. Adaptacja do zmian klimatu oraz dbałość o środowisko przyrodnicze.

CELE OPERACYJNE

- 4.1 Wzmacnianie zdolności Gminy do radzenia sobie ze skutkami zmian klimatycznych.
- 4.2 Promowanie odnawialnych źródeł energii oraz zwiększanie efektywności energetycznej budynków.
- 4.3 Racjonalne i zrównoważone korzystanie z zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, z poszanowaniem ich wyjątkowych wartości.

WYMIAR GOSPODARCZY

Rozwój lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości dla silnego rynku pracy

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1.1 Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców oraz sfery gospodarczej opartej o przemysł lekki.	<p>1.1.1 Utworzenie kompleksowej oferty gospodarczej sprzyjającej powstawaniu nowych firm i inwestycji.</p> <p>1.1.2 Skuteczne rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach wsparcia dla przedsiębiorców, szkoleniach i doradztwie.</p> <p>1.1.3 Wzmacnianie potencjału niezależnych organizacji działających na rzecz rozwoju gospodarczego.</p> <p>1.1.4 Wspieranie przedsiębiorczości opartej na lokalnych markach i produktach.</p> <p>1.1.5 Rozwijanie współpracy gospodarczej Gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w Strefie Centralnej.</p>
1.2 Rozwój zrównoważonej turystyki oraz oferty rekreacyjno-wypoczynkowej.	<p>1.2.1 Działania na rzecz rozwoju turystyki weekendowej, kajakowej, off-roadowej, rowerowej i rekreacyjnej na terenie Gminy.</p> <p>1.2.2 Wsparcie rozbudowy bazy turystycznej, w tym bazy noclegowej, wypoczynkowej i gastronomicznej.</p> <p>1.2.3. Wspieranie biznesów okolicy turystycznych.</p> <p>1.2.4 Współpraca Gminy z innymi JS, w tym ze Strefy Centralnej w celu koordynacji wspólnych działań i wzajemnym uzupełnianiu oferty rekreacyjno-wypoczynkowej.</p>
1.3 Wspieranie współpracy lokalnej i ponad gminnej dla rynku pracy i promocji gospodarczej.	<p>1.3.1 Aktywna, wielokanałowa promocja walorów Gminy – przyrody, położenia, tradycji oraz produktów lokalnych – poprzez cykliczne kampanie i targi skierowane do różnych grup odbiorców: inwestorów, turystów i potencjalnych mieszkańców.</p> <p>1.3.2 Opracowanie internetowego przewodnika po Gminie, mapy cyfrowej lub aplikacji umożliwiającej aktywne spędzanie czasu z wykorzystaniem infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej.</p> <p>1.3.4 Włączanie lokalnych stowarzyszeń w działania promocyjne Gminy.</p> <p>1.3.5 Kreowanie turystycznej marki lokalnej.</p>

WYMIAR SPOŁECZNY

Podniesienie jakości życia mieszkańców i wzmocnienie więzi społecznych w Gminie

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych, zdrowotnych, edukacyjnych oraz kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych.	<p>2.1.1 Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie zdrowego żywienia, używek, znaczenia aktywności fizycznej oraz poszanowania przestrzeni wspólnej.</p> <p>2.1.2. Rozwój oferty kulturalnej i sportowej z różnych dziedzin sportu skierowanej zarówno dzieci i młodzieży, osób dorosłych jak i seniorów.</p> <p>2.1.3 Podnoszenie kompetencji kadry szkolnej i sportowej.</p> <p>2.1.4 Promowanie aktywnego spędzania czasu również w wakacje wśród młodzieży przez placówki kulturalne i edukacyjne (turnieje sportowe, półkolonie, obozy, itp.).</p> <p>2.1.5 Rozwój miejsc spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.</p> <p>2.1.6 Bezpłatny dostęp dla wszystkich uczniów do psychologa szkolnego.</p> <p>2.1.7 Rozwój usług opiekuńczych nad osobami starszymi oraz opieki wytchnieniowej nad osobami zależnymi.</p> <p>2.1.8 Prowadzenie racjonalnej polityki mieszkalnictwa socjalnego i komunalnego nastawionego na aktywizację społeczeństwa.</p>
2.2 Wzmacnianie aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców poprzez wspieranie lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych.	<p>2.2.1 Promocja wolontariatu i inicjatyw społecznych – działania zachęcające mieszkańców do angażowania się w projekty lokalne.</p> <p>2.2.2 Pobudzenie aktywności społecznej oraz rozwój działalności organizacji pozarządowych, m.in. poprzez zlecenie części zadań własnych Gminy stowarzyszeniom w formie konkursu ofert, co wpłynie na wzrost konkurencji i zwiększenie kreatywności</p> <p>2.2.3 Budowa sieci współpracy między organizacjami – organizacja spotkań, warsztatów i platform wymiany doświadczeń między lokalnymi oranizacjami, stowarzyszeniami oraz samorządem.</p>
2.3 Zwiększenie integracji i zaangażowania mieszkańców w życie społeczności lokalnej.	<p>2.3.1 Utrzymanie organizacji budżetu obywatelskiego.</p> <p>2.3.2 Modernizacja i zwiększenie roli świetlic oraz utworzenie systemu wsparcia dla działalności świetlic wiejskich.</p> <p>2.3.3 Wdrażanie rozwiązań sprzyjających bliższym kontaktom na linii Urząd Miejski – mieszkańcy i organizacje.</p> <p>2.3.4 Organizacja oraz wspieranie małych wydarzeń integrujących lokalną społeczność oraz będących formą spędzania wolnego czasu (np. festyny, letnie potańcówki, seanse plenerowe).</p>

WYMIAR PRZESTRZENNY

Tworzenie dostępnej, bezpiecznej i przyjaznej środowisku przestrzeni miejskiej w Gminie Drawsko Pomorskie

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
3.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej.	<p>3.1.1 Cykliczna inwentaryzacja przeszkód architektonicznych i miejsc trudno dostępnych dla osób ze szczególnymi potrzebami (np. wspólne spacery badawcze osób poruszających się na wózkach, chodzących o kulach, niewidomych, osób podróżujących z wózkiem dziecięcym).</p> <p>3.1.2 Wzmacnianie wewnętrznej spójności i zewnętrznej dostępności komunikacji Gminy.</p>
3.2 Rozwinięta i efektywna infrastruktura techniczna i drogowa.	<p>3.2.1 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i rowerowej.</p> <p>3.2.2 Zwiększenie bezpieczeństwa wodnego Gminy poprzez rozwój infrastruktury zaopatrzenia w wodę i retencję zasobów wodnych.</p> <p>3.2.2 Wyprowadzenie ruchu samochodowego i tranzytowego centrum Drawska Pomorskiego.</p> <p>3.2.4 Utworzenie nowej przeprawy mostowej przez rzekę Drawę w celu poprawy komunikacji i dostępności terenów Gminy oraz przebudowa istniejących przepraw mostowych na terenie całej Gminy</p> <p>3.2.5 Działania zmierzające do budowy obwodnicy Drawska Pomorskiego.</p> <p>3.2.6 Dalsze uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie (głównie teren dawnej gm. Ostrowice oraz centrum miasta).</p> <p>3.2.7 Poprawa bezpieczeństwa publicznego (odseparowanie ruchu pieszego, oświetlenie, monitoring).</p>
3.3 Odpowiedzialna i zrównoważona polityka przestrzenna.	<p>3.3.1 Projektowanie przestrzeni miejskich z aktywnym udziałem docelowych użytkowników.</p> <p>3.3.2 Prowadzenie polityki przestrzennej w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, przy jednoczesnym utrzymaniu i poszerzaniu zasobów zielonej infrastruktury.</p> <p>3.3.4 Rewitalizacja przestrzeni publicznej ze szczególnym uwzględnieniem obiektów sportowych i rekreacyjnych.</p> <p>3.3.5 Zachowanie i rozwój terenów zielonych.</p> <p>3.3.6 Rozwój mieszkalnictwa przeznaczonego na zaspokojenie potrzeb mieszkańców.</p> <p>3.3.7 Uporządkowanie przestrzeni Gminnej i poprawa estetyki krajobrazu, w tym ograniczenie nadmiaru reklam.</p>

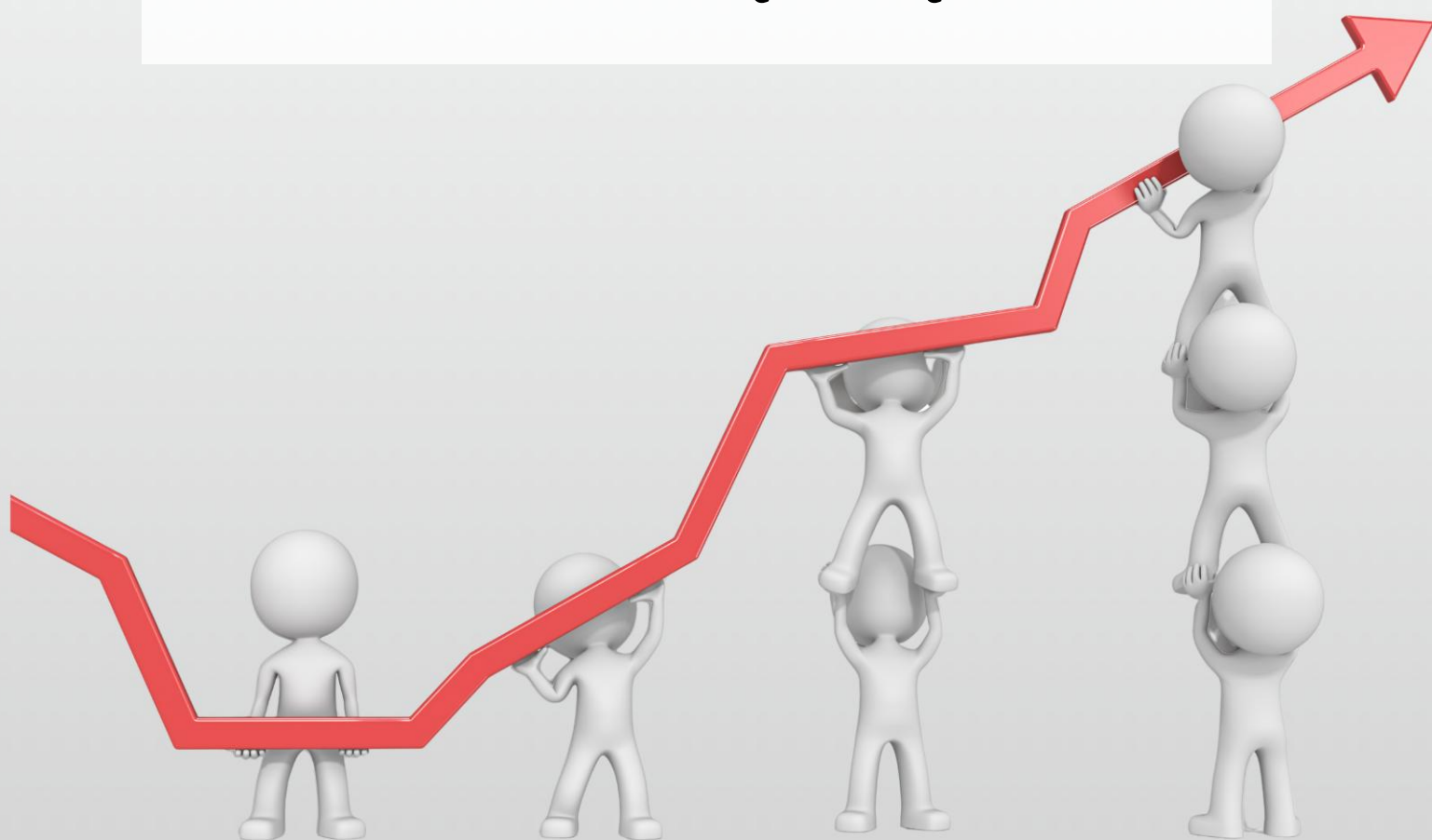
WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

Adaptacja do zmian klimatu oraz dbałość o środowisko przyrodnicze

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
4.1 Wzmacnianie zdolności Gminy do radzenia sobie ze skutkami zmian klimatycznych.	4.1.1 Budowa i modernizacja systemów małej retencji (np. ogrody deszczowe). 4.1.2 Tworzenie i utrzymanie terenów zieleni urządzonej w przestrzeni miejskiej jako buforów termicznych i retencyjnych. 4.1.3 Zwiększenie przepuszczalności nawierzchni w przestrzeniach publicznych. 4.1.4 Edukacja mieszkańców na temat zmian klimatu i sposobów adaptacji.
4.2 Promowanie odnawialnych źródeł energii oraz zwiększanie efektywności energetycznej budynków.	4.2.1 Rozwój OZE z poszanowaniem ochrony środowiska oraz krajobrazu Gminy. 4.2.3. Eliminacja źródeł niskiej emisji. 4.2.2 Rozwój budownictwa ekologicznego i energochłonnego.
4.3 Racjonalne i zrównoważone korzystanie z zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, z poszanowaniem ich wyjątkowych wartości.	4.3.1 Edukacja społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska. 4.3.2 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska. 4.3.3 Realizacja projektów rewitalizacji terenów zdegradowanych. 4.3.4 Udział Gminy w programach ochrony środowiska i klimatu.

4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2026-2031 prowadzić powinna do osiągnięcia rezultatów, które wynikają z przyjętych celów strategicznych oraz kierunków działań.

Proces weryfikacji realizacji zaplanowanych rezultatów został opisany w rozdziale System realizacji strategii w częściach dotyczących monitoringu oraz ewaluacji.

Poniżej zaprezentowano listę najważniejszych rezultatów dla każdego z celów wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia.

Tabela 2 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Wartość bazowa	Oczekiwany kierunek zmian
SFERA S GOSPODARCZA Cel strategiczny 1 Rozwój lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości dla silnego rynku pracy	Wzrost lokalnej gospodarki	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych (2024 r.)	721	↑
	Rozwój turystyki	Dynamika liczby miejsc noclegowych całorocznych (rok poprzedni = 100)	100	↑
	Zwiększenie potencjału inwestycyjnego Gminy	Dochody ogółem Gminy (2024 r.)	120 185 614,37 zł	↑
	Poprawa efektywności lokalnych instrumentów rynku pracy	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (2024 r.)	4,6%	↓
SFERA SPOŁECZNA Cel strategiczny 2 Zintegrowany rozwój gospodarczy czerpiący z wewnętrznych i zewnętrznych zasobów	Poprawa dostępności do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach (2024 r.)	0	↑
	Poprawa sytuacji demograficznej	Saldo migracji ogółem (2024 r.)	-46	↑
	Zwiększenie samodzielności życiowej	Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej (2023 r.)	546	↓

SFERA PRZESTRZENNA Cel strategiczny 3 Atrakcyjna dla mieszkańców i przyjazna środowisku przestrzeń miejska	Rozwój infrastruktury parkingowej	Liczba miejsc postojowych na terenie Gminy (płatnych i bezpłatnych) (2024 r.)	1 141	
	Poprawa jakości istniejących dróg oraz dostępności komunikacyjnej Gminy	Liczba przeprowadzonych inwestycji drogowych (2024 r.)	2	
	Rozwój terenów zielonych	Liczba zrealizowanych projektów dotycząca kształtowania i ochrony terenów zieleni (2024 r.)	10	
	Zwiększenie zasobu mieszkaniowego	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²] (2023 r.)	469 245	
SFERA KLIMATYCZNO – ŚRODOWISKOWA Cel strategiczny 4 Adaptacja do zmian klimatu oraz dbałość o środowisko przyrodnicze	Poprawa jakości powietrza i ograniczenie emisji zanieczyszczeń	Liczba przyjętych wniosków dot. wymiany źródeł ciepła (2024 r.)	142	
	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych w zakresie środowiskowym (2024 r.)	2	
	Rozwój odnawialnych źródeł energii w Gminie	Liczba zainstalowanych instalacji fotowoltaicznych (2024 r.)	816	

5. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNEJ GMINY DRAWSKO POMORSKIE

Zgodnie z Ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2020 poz. 1378), strategia rozwoju Gminy zawiera model struktury funkcjonalno-przestrzennej. Celem nowych regulacji jest włączenie polityki przestrzennej do polityki rozwoju. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej jest obowiązkowym elementem strategii. Obrazuje strategiczne pomysły na rozwój Gminy zorientowane terytorialnie i jest efektem zintegrowanego procesu planistycznego. W swym założeniu ma stanowić porządkujący składnik strategii, źródło i rodzaj najważniejszych ustaleń rozwojowych osadzonych przestrzennie. Model wskazuje obszary, które strategia rozwoju uznaje za istotne dla osiągnięcia celów rozwoju, obszary wymagające ochrony oraz rodzaje powiązań funkcjonalnych występujących pomiędzy poszczególnymi obszarami.

Część graficzna składa się z kilku dopełniających się obszarów zawierających:

- ❖ strukturę funkcjonalno-przestrzenną (sieć osadniczą, formy użytkowania terenu, powiązania komunikacyjne, ciągi drogowe, itd.),
- ❖ aspekty środowiskowe i obszary chronionego krajobrazu,
- ❖ aspekty hydrologiczne,
- ❖ zagrożenia naturalne,

oraz:

- ❖ najważniejsze założenia i kierunki interwencji dla obszarów strategicznego rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie.

Do przygotowania poniższych rysunków wykorzystano najbardziej aktualne dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGiK) udostępniane w zestawieniu BDOT10K oraz OpenStreetMap. Aspekty hydrologiczne oraz zagrożenia powodzią i podtopieniami utworzone zostały z wykorzystaniem danych z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz danych z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Model struktury funkcjonalnej jest zobrazowaniem najważniejszych, zaplanowanych w Strategii kierunków działań, które wyznaczone zostały dzięki analizie zdiagnozowanych potrzeb i problemów w istniejących uwarunkowaniach. Należy jednak pamiętać, że większość kierunków działań przewidzianych

w dokumencie nie odnosi się do konkretnej przestrzeni lub na etapie planowania Strategii nie jest możliwe wskazanie konkretnego miejsca działania.

Obsługa mieszkańców powinna być zapewniona poprzez system centr usługowych. Najwyższy poziom obsługi tworzy centrum Drawsko Pomorskiego, które pozwala na zaspokojenie większości potrzeb mieszkańców Gminy. Kolejny poziom winny mniejsze jednostki hierarchiczne w obszarze takie jak: Suliszewo, Zarańsko, Mielenko Drawskie, Ostrowice i Jankowo.

Podsystemy powinny być ze sobą zharmonizowane, a w miejscach przecięć tworzyć przestrzenie wielofunkcyjne, aby poprawić jakość życia mieszkańców oraz zapewnić optymalne funkcjonowanie podmiotów gospodarczych.

Sposób rozmieszczenia i funkcjonowania poszczególnych podsystemów przedstawiony w Modelu ma służyć zapewnieniu jak najlepszej efektywności funkcjonalno-przestrzennej miasta.

Zasady rozwoju funkcjonalno-przestrzennego zostały przedstawione w Ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Natomiast szczegółowe zasady zagospodarowania, uzupełnienia i rozwój struktury przestrzennej Gminy powinny być ustalane w Planie Ogólnym Gminy oraz Miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a tym samym dynamicznie dostosowywane do zmieniających się trendów i uwarunkowań lokalnych.

W granicach Gminy Drawsko Pomorskie obszar szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z art. 16 pkt 34c lit. a) i b) ustawy z dnia 20.07.2017 r. Prawo Wodne stanowi wyznaczony na Mapach zagrożenia powodziowego teren (od rzeki Drawa), na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest od niskiego do wysokiego. Na obszarze tym obowiązują ograniczenia wynikające z ustawy Prawo Wodne. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią nie powinien być zabudowany, aby nie zwiększać ryzyka powodziowego.

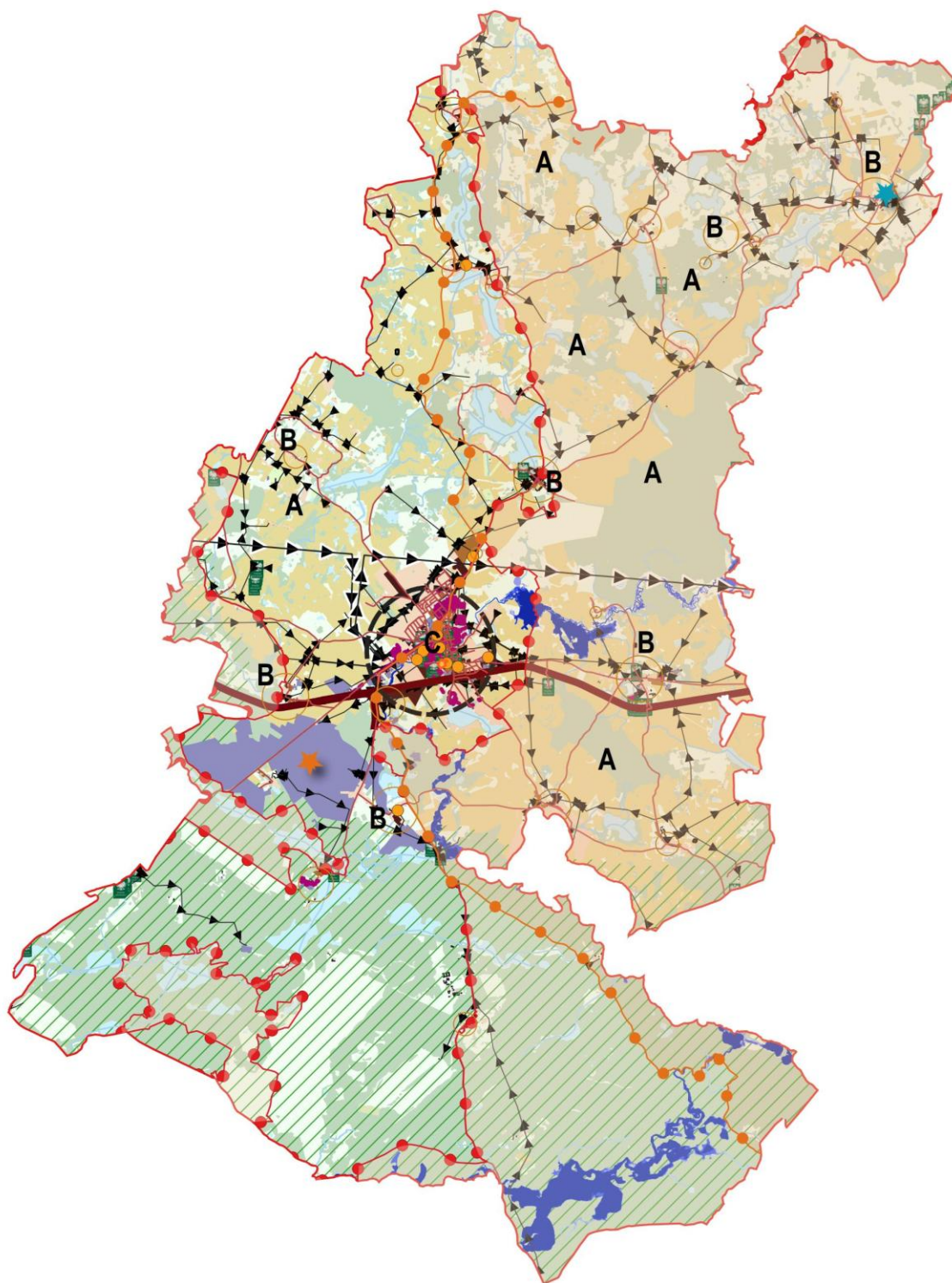
Prowadząc inwestycje, o charakterze przestrzennym/infrastrukturalnym, na terenie Gminy Drawsko Pomorskie, należy na etapie planowania realizacji przedsięwzięć uwzględnić: „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (IIaPGW) (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia

16 listopada), który stanowi podstawę do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych na obszarze dorzecza i określa zasady gospodarowania nimi.

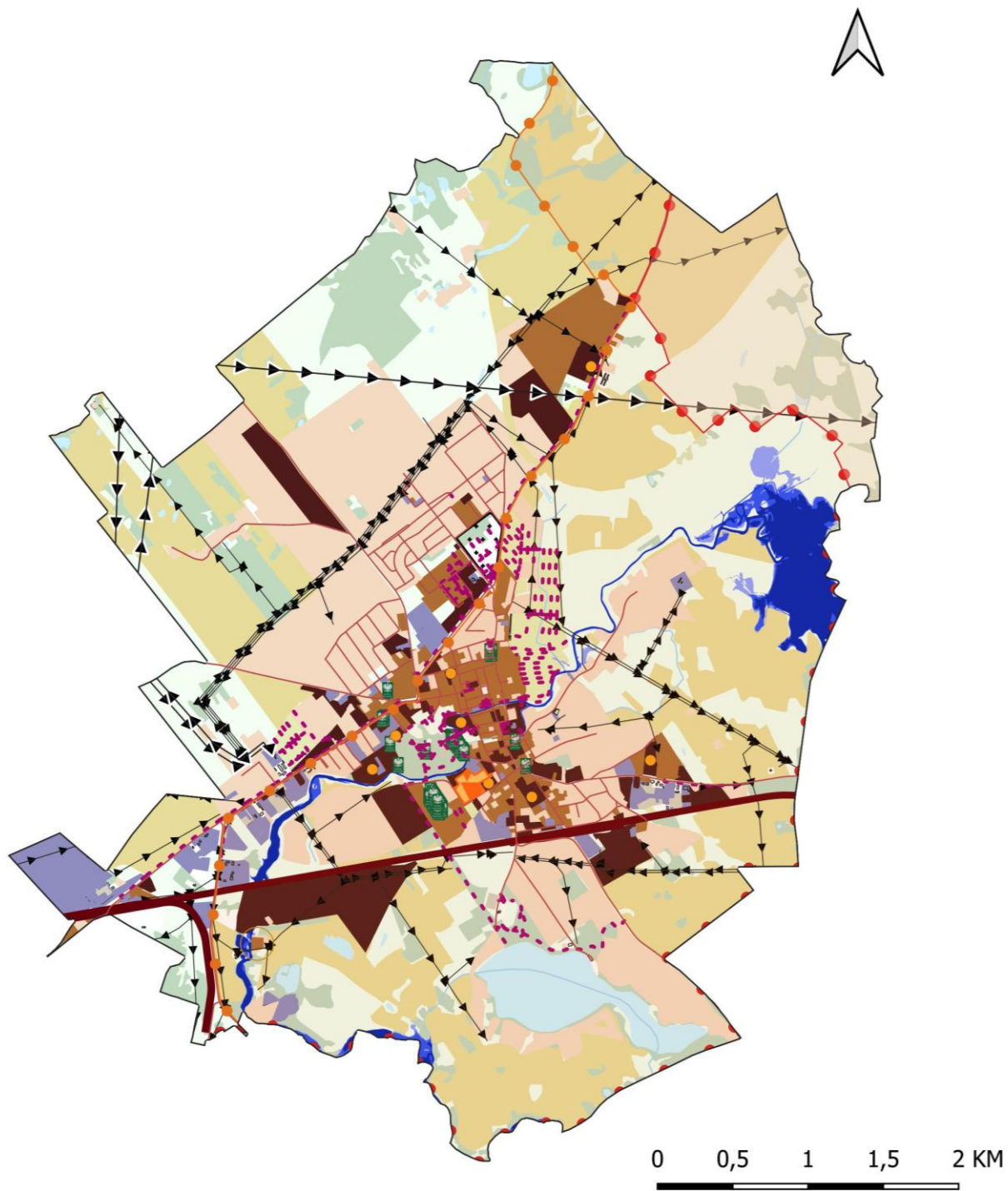
Zgodnie z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS) na lata 2021-2027 (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r.), susza jest definiowana jako zjawisko naturalne, wywołane przez długotrwały brak opadów atmosferycznych, przejawiający się okresowym obniżeniem poziomu wód powierzchniowych lub podziemnych, mogące skutkować

ograniczeniami w możliwości korzystania z wód, dostępu do usług wodnych lub możliwości prowadzenia produkcji rolnej lub leśnej. Rozróżnia się różne rodzaje suszy - susza rolnicza (niedostatek wód dla roślin uprawnych), susza hydrologiczna (niskie przepływy w ciekach) i susza hydrogeologiczna (długotrwałe obniżenie poziomu wód podziemnych).

W Gminie Drawsko Pomorskie występuje ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą i atmosferyczną, zagrożenie suszą hydrologiczną jest silne, a suszą hydrogeologiczną umiarkowane.

0 2,5 5 7,5 10 km

LEGENDA

Hierarchia osadnicza

- - - ścieżki rowerowo-pieszne oraz trasy rowerowe

Infrastruktura drogowa

— gminna

— krajowa

— powiatowa

— wewnętrzna

— wojewódzka

— Linia kolejowa

— linia elektroenergetyczna średniego napięcia

ASPEKTY UŻYTKOWANIA PRZESTRZENI

- teren zabudowy jednorodzinnej
- teren zabudowy wielorodzinnej
- teren zabudowy handlowo-usługowej
- teren zabudowy przemysłowo-składowej
- pozostała zabudowa
- plac
- teren leśny i zadrzewiony
- roślinność krzewiasta
- ogródki działkowe
- plantacja
- sad
- szkółka roślin
- roślinność trawiasta
- uprawa na gruntach ornych
- cmentarz
- wody powierzchniowe
- ciek wodny
- budynki

STREFY FUNKCJONALNO-KRAJOBRAZOWE

A - strefa leśno-łąkowa

B - strefa rolnicza z jednostkami osadniczymi
(wsiami)

C - strefa zurbanizowana miasta

ASPEKTY ŚRODOWISKOWE

- pomniki przyrody
- korytarze ekologiczne
- obszary chronionego krajobrazu
- obszary Natura 2000
- Użytki ekologiczne
- Zagrożenie powodziowe raz na 10 lat (10%)
- Zagrożenie powodziowe raz na 100 lat (1%)
- Zagrożenie powodziowe raz na 500 lat (0,2%)

PLANOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ

- Strefa przemysłowa
- Modernizacja infrastruktury technicznej

**6. USTALENIA
I REKOMENDACJE W
ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA
I PROWADZENIA POLITYKI
PRZESTRZENNEJ**

6.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Na podstawie uwarunkowań prawnych oraz diagnozy i oceny zasobów środowiska przyrodniczego należy podkreślić, że nadrzędnym celem Gminy w zakresie ochrony i kształtowania środowiska jest realizacja zasad trwałego i zrównoważonego rozwoju, w pełnej zgodności z wymogami czynnej ochrony przyrody. Oznacza to konieczność dbałości o wysoką jakość podstawowych komponentów środowiska – powietrza, wód i gleb a także zachowania trwałości ekosystemów leśnych, łąkowych i rolniczych. Ważnym elementem jest również kształtowanie ładu ekologicznego, przestrzennego i estetycznego w krajobrazie miasta i Gminy. Kluczową rolę odgrywa w tym procesie wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, który stanowi fundament skutecznej ochrony i racjonalnego gospodarowania zasobami przyrodniczymi.

Przyjmuje się następujące zasady polityki przestrzennej w zakresie ochrony środowiska:

- ❖ Rozwój i ochrona obszarów przyrodniczych – objęcie ochroną nowych terenów szczególnie w rejonie Doliny Drawy.
- ❖ Wzmacnianie funkcji lasów ochronnych (grupa I) – zwiększenie powierzchni lasów w strefach przyjeziornych, w celu ograniczenia wycięcia oraz zachowania funkcji wodochronnej i rekreacyjnej.
- ❖ Zalesianie terenów nieużytków rolniczych i słabych gleb – w szczególności w północnych i północno-wschodnich częściach Gminy.
- ❖ Ochrona wód powierzchniowych i cieków wodnych – monitoring jakości wód jezior i rzek, ochrona stref buforowych i utrzymanie naturalnych korytarzy wodnych.
- ❖ Utrzymanie korytarzy ekologicznych i ciągłości funkcji biologicznych – zapobieganie chaotycznej urbanizacji wzdłuż doliny Drawy i wokół jezior, w tym kontrola lokalizacji inwestycji.
- ❖ Tworzenie i utrzymanie sieci zielono-niebieskiej – zapewnienie ciągłości terenów zielonych oraz łączenie terenów chronionych w system funkcjonalny dla zachowania różnorodności biologicznej i funkcji rekreacyjnych.
- ❖ Rozbudowa pasów zieleni izolacyjnej i urządzonej – przy głównych drogach wojewódzkich i lokalnych, w przestrzeniach publicznych oraz przy zabudowie mieszkaniowej, w celu redukcji hałasu, poprawy mikroklimatu i estetyki krajobrazu.
- ❖ Ograniczenie ingerencji w lasy i tereny przyrodnicze – dopuszczanie inwestycji wyłącznie niezbędnych dla infrastruktury technicznej, dróg lub funkcji rekreacyjnych.
- ❖ Zachowanie naturalnych stosunków wodnych – niewprowadzanie funkcji, które mogłyby zaburzyć drenaż naturalnych cieków wodnych, szczególnie w dolinie Drawy.
- ❖ Ochrona i pielęgnacja zieleni – w parkach miejskich Drawska Pomorskiego, w przestrzeniach publicznych oraz w terenach wiejskich.
- ❖ Zwalczanie dzikich wysypisk i zanieczyszczeń.
- ❖ Ochrona bioróżnorodności i siedlisk – utrzymanie różnorodności gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów w rezerwach oraz w strefach Natura 2000 w tym zachowanie siedlisk rzadkich i chronionych gatunków.
- ❖ Racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska – ograniczenie eksploatacji kruszyw i użytkowania zasobów naturalnych do poziomu niezakłócającego równowagi ekologicznej.
- ❖ Edukacja ekologiczna i promocja postaw prośrodowiskowych – prowadzenie działań informacyjnych dla mieszkańców i turystów, w tym oznakowanie szlaków przyrodniczych i programy edukacyjne w szkołach Gminy.
- ❖ Wdrażanie gospodarki niskoemisyjnej – termomodernizacja budynków publicznych i prywatnych, wykorzystanie energii odnawialnej, stosowanie efektywnych źródeł ciepła i ograniczanie emisji pyłów
- ❖ Wspieranie rolnictwa ekologicznego i zrównoważonego – preferowanie gospodarowania, które nie narusza równowagi

przyrodniczej, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów chronionych i stref przyjeziornych.

- ❖ Kontrola jakości powietrza – regularne kontrole emisji z instalacji grzewczych.

6.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Głównym celem jest ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków, walorów architektonicznych i historyczno-kulturowych polegająca w szczególności na podejmowaniu działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków, w tym zabezpieczeniu ich przed zniszczeniem, uszkodzeniem, dewastacją oraz na zapewnieniu im warunków trwałego zachowania, zagospodarowania i utrzymania. W ramach ww. działań konieczne jest również uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz kształtowaniu środowiska.

Zasoby dziedzictwa kulturowego, w tym obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków, obiekty i obszary ujęte w Gminnej ewidencji zabytków, a także stanowiska archeologiczne wykazano w „Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej”.

Przyjmuje się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- ❖ Należy ograniczyć rozbudowy i nadbudowy elewacji frontowych oraz bocznych w zabudowie frontowej na terenie wsi.
- ❖ Zachowane dwory, pałace i parki wsi powinny być utrzymywane w stanie nienaruszonym, bez podziałów ani wtórnej zabudowy.
- ❖ Wszystkie obszary i obiekty zabytkowe oraz elementy zabytkowe, które posiadają wartość historyczną lub kulturową, powinny być objęte stałą ochroną.
- ❖ Należy w docelowej perspektywie przywrócić dawny, atrakcyjny układ przestrzenny „historycznego starego miasta” z tradycyjnie kwartałową zabudową.
- ❖ W obrębie zwartej zabudowy historycznej (jej pozostałościach) nie należy wznosić budynków, które ze względu na gabaryty lub nieodpowiednią

architekturę mogłyby niekorzystnie wpłynąć na panoramę miasta.

- ❖ Historyczna zabudowa śródmiejska powinna podlegać stopniowej rewaloryzacji i modernizacji, w tym uzupełnieniu brakujących fragmentów, po uprzednim porządkowaniu całych kwartałów.
- ❖ Należy zachować i odtwarzać tradycyjne linie zabudowy i układ ulic, dbając o geometrię i proporcje historycznej zabudowy.
- ❖ Wszelka nowa zabudowa powinna harmonijnie wkomponowywać się w istniejący krajobraz kulturowy, uwzględniając dotychczasowy podział parcel oraz gabaryty i proporcje historyczne.
- ❖ Ochronie podlega także otoczenie zabytkowych kościołów i innych obiektów sakralnych.
- ❖ Należy dążyć do zachowania historycznej formy urbanistycznej i architektonicznej oraz maksymalnej ochrony obiektów o wartości historyczno-kulturowej, przy jednoczesnym harmonijnym wkomponowaniu nowej zabudowy i zagospodarowania terenu.
- ❖ Określić możliwości wykorzystania zachowanych obiektów zabytkowych w sposób niekolidujący z ich charakterem i nie zagrażający konstrukcji lub wartości kulturowej, aby zahamować proces degradacji i zniszczenia.
- ❖ Uzupełnianie i korygowanie Gminnej ewidencji zabytków oraz innych dokumentacji historycznych, które pozostają dokumentami otwartymi, mogą podlegać sukcesywnej aktualizacji w zależności od stanu zasobów kulturowych Gminy.

Część obszaru Gminy, zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (Szczecin 2020), zlokalizowana jest w granicach obszarów kulturowo – krajobrazowych (OKK23). Dla tych terenów należy stosować odpowiednie zalecenia wynikające z PZPWZ.

6.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Głównym celem w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy jest zapewnienie właściwego poziomu życia jego mieszkańców oraz komfortu w zgodzie ze zrównoważonym rozwojem i ładem przestrzennym. Nieuporządkowane zarządzanie przestrzenią tworzy takie problemy jak: rozpraszanie zabudowy, nieefektywne wykorzystanie przestrzeni skutkujące marnotrawieniem terenów zielonych i rolnych czy działania w przestrzeni naruszające krajobraz i dziedzictwo kulturowe. Należy podkreślić, że atrakcyjność krajobrazu naturalnego i kulturowego Gminy Drawsko Pomorskie stanowi o podstawach jej rozwoju.

Przyjmuje się następujące kierunki zmian w prowadzeniu polityki przestrzennej, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:

- ❖ Zachowanie i pielęgnowanie tradycyjnych układów przestrzennych wsi.
- ❖ Kształtowanie zwartej i spójnej zabudowy, poprzez ograniczenie rozproszonej ekspansji budowlanej.
- ❖ Odtworzenie wyraźnej, historycznie ukształtowanej struktury przestrzennej miasta.
- ❖ Wzmacnianie zagospodarowania terenów przeznaczonych na działalność gospodarczą poprzez zwiększenie intensywności zabudowy.
- ❖ Wspieranie tworzenia centrów społecznej integracji poprzez zapewnienie łatwego dostępu do terenów zielonych oraz infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.
- ❖ Harmonijne wkomponowanie nowej zabudowy w istniejący krajobraz, z zachowaniem proporcji i unikaniem obiektów o nadmiernej kubaturze lub wysokości.
- ❖ Poprawa stanu otoczenia zabudowy mieszkaniowej poprzez rewaloryzację przestrzeni wspólnych, podwórek, skwerów oraz placów miejskich.
- ❖ Podnoszenie jakości przestrzeni miejskiej i śródmiejskiej, zarówno pod względem estetyki, jak i funkcjonalnego zagospodarowania.

- ❖ Dostosowywanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami, w tym eliminowanie barier architektonicznych.
- ❖ Zachowanie i uwzględnienie terenów zielonych w planach zagospodarowania przestrzennego.
- ❖ Uruchamianie nowych terenów budownictwa mieszkaniowego zgodnie z zapotrzebowaniem z zaleceniem tworzenia ich na obszarach charakteryzujących się: brakiem występowania zagrożenia powodzią lub podtopieniem, bezpośrednim dostępem do dróg publicznych lub wewnętrznych o nawierzchni utwardzonej, dostępem przynajmniej do sieci wodociągowej i elektroenergetycznej, brakiem występowania lasów, gleb zaliczanych do klas I-III oraz gleb pochodzenia organicznego, brakiem występowania melioracji służącej polepszeniu rolniczych zdolności produkcyjnych gleb, brakiem występowania w sąsiedztwie uciążliwości, emisji i immisji (w tym m.in. hałasu, odoru, pól elektromagnetycznych), odpowiednim zabezpieczeniem i dostępem do usług i infrastruktury społecznej.

Analiza danych demograficznych wskazuje, że liczba mieszkańców Gminy Drawsko Pomorskie wykazuje tendencję spadkową, wynikającą zarówno z ujemnego przyrostu naturalnego, jak i ujemnego salda migracji. Mimo to istnieje uzasadniona potrzeba rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej, aby sprostać specyficznym potrzebom społeczności lokalnej, wspierać rozwój gospodarczy oraz turystyczny Gminy. W związku z obecnością Poligonu Drawskiego liczba faktycznych mieszkańców Gminy jest niedoszacowana, ponieważ w oficjalnych statystykach uwzględnia się jedynie osoby, które zamieszkują Gminę na stałe. Tymczasem w Gminie przebywa także wielu żołnierzy odbywających ćwiczenia lub stacjonujących czasowo.

Czynniki demograficzne

- ❖ Osoby związane z sektorem wojskowym – w Gminie funkcjonują mieszkania wykorzystywane przez personel wojskowy

i administrację wojskową. Są to lokale, które choć oddane do użytkowania w ramach inwestycji mieszkaniowych, nie są zamieszkałe przez stałych mieszkańców Gminy ani nie są w nich meldowani. Takie zjawisko wpływa na realną dostępność mieszkań dla społeczności lokalnej.

- ❖ Starzenie się społeczności – rosnąca liczba seniorów zwiększa zapotrzebowanie na mieszkania dostosowane do potrzeb osób starszych oraz na usługi opiekuńcze.
- ❖ Migracje wewnętrzne i zewnętrzne – konieczne jest tworzenie atrakcyjnych warunków mieszkaniowych, które zatrzymają młode rodziny i przyciągną nowych mieszkańców. Wysokie ceny mieszkań w Drawsku w porównaniu do Gmin sąsiednich oraz preferencja lokalnej społeczności do osiedlania się w domach jednorodzinnych dodatkowo potwierdzają potrzebę rozwoju lokalnej podaży mieszkaniowej.

Czynniki turystyczne

- ❖ Gmina Drawsko Pomorskie pełni również funkcję turystyczną, co zwiększa zapotrzebowanie na bazę noclegową i mieszkania krótkoterminowe. Planowany rozwój infrastruktury turystycznej, w tym obiektów noclegowych i rekreacyjnych, wymaga równoczesnego rozwoju mieszkaniowego, aby wspierać gospodarkę lokalną i zapewnić komfortowe warunki zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających

Czynniki gospodarcze

- ❖ Rozwój lokalnej gospodarki – Gmina Drawsko Pomorskie posiada potencjał w sektorze rolnictwa, odnawialnych źródeł energii oraz działalności produkcyjno-usługowej. Nowe inwestycje mieszkaniowe przyciągną pracowników i wesprą rozwój lokalnych przedsiębiorstw.

Czynniki przestrzenne

- ❖ Dostępność terenów pod zabudowę – Gmina dysponuje terenami nadającymi się do realizacji nowych osiedli, zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich.

- ❖ Charakter istniejącej zabudowy – centrum Gminy charakteryzuje się zwartą zabudową mieszkaniowo-usługową, dobrze wyposażoną w infrastrukturę techniczną i społeczną, co umożliwia rewitalizację i rozwój nowych inwestycji. Obszary wiejskie posiadają luźną zabudowę jednorodziną, co stwarza warunki do tworzenia nowych osiedli przy zachowaniu walorów przyrodniczych i krajobrazowych.
- ❖ Zrównoważony rozwój przestrzenny – nowe inwestycje powinny być harmonijnie wkomponowane w istniejącą strukturę Gminy, z poszanowaniem ładu przestrzennego i ochrony terenów zielonych.

Uzasadnienie zwiększonego zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową

- ❖ Obecność Poligonu Drawskiego – zapewnienie dostępności mieszkaniowej dla społeczności lokalnej jak i żołnierzy stacjonujących w Drawsku Pomorskim.
- ❖ Rosnące potrzeby społeczne – zapewnienie mieszkań dla seniorów oraz zatrzymanie młodych rodzin.
- ❖ Wsparcie gospodarki – przyciągnięcie pracowników do lokalnych przedsiębiorstw.
- ❖ Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego – zagospodarowanie dostępnych terenów i poprawa infrastruktury.
- ❖ Rozwój turystyki – rozwój bazy noclegowej i wspieranie atrakcyjności turystycznej Gminy.
- ❖ Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska – harmonijne wkomponowanie nowych inwestycji w istniejącą zabudowę oraz ochrona terenów zielonych.
- ❖ Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców – nowoczesne mieszkania i infrastruktura zwiększają komfort i bezpieczeństwo życia.

Zwiększenie potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej w Gminie Drawsko Pomorskie jest zarówno uzasadnione, jak i niezbędne dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego Gminy. Planowane działania są zgodne z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Rozwoju

i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. dotyczącymi opracowania projektu planu ogólnego Gminy, dokumentowania prac planistycznych oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. poz. 2758). Przepisy te dopuszczają określenie wyższego zapotrzebowania na

nową zabudowę mieszkaniową, gdy jest ono uzasadnione szczególnymi potrzebami wskazanymi w strategii rozwoju Gminy na etapie planu ogólnego, a następnie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

6.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.), pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym

powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Strategia rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie nie przewiduje wyznaczania nowych terenów pod lokalizację wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, ze względu na ich zbyt dużą ingerencję w istniejący łąd przestrzenny. Jednocześnie zakłada jednak utrzymanie obecnej strefy handlu wielkopowierzchniowego, zlokalizowanej przy ul. Złocienieckiej w Drawsku Pomorskim.

6.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, służące zaspokojeniu potrzeb mieszkańców Gminy, mogą być lokalizowane na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, które podejmowane są zgodnie z procedurą, którą określają aktualne przepisy.

Inwestycje celu publicznego obejmują m.in.:

- ❖ Budowę nowych i modernizację istniejących dróg publicznych oraz urządzeń infrastruktury komunikacyjnej.
- ❖ Budowę nowych i modernizację istniejących systemów infrastruktury technicznej, w tym obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę oraz odprowadzeniu ścieków, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą, gaz oraz sieć telekomunikacyjną.
- ❖ Modernizację i utrzymanie istniejących, a także budowę nowych obiektów oświaty i edukacji publicznej, instytucji kultury, obiektów ochrony

zdrowia, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych, Gminnego budownictwa mieszkaniowego, utrzymania Gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych i innych służących mieszkańcom Gminy.

- ❖ Inwestycje w zakresie terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych.
- ❖ Inwestycje w zakresie realizacji i utrzymania zieleni Gminnej i zadrzewień.
- ❖ Realizację innych celów publicznych określonych w przepisach odrębnych.

Przyjmuje się następujące zasady w zakresie lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego :

- ❖ rozwój usług publicznych dostosowany do planowanych nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, jej faktycznego rozwoju oraz analizy przyrostu liczby mieszkańców, z uwzględnieniem jednostek podziału administracyjnego i jednostek pomocniczych.

- ❖ Podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami.
- ❖ Planowanie nowych dróg publicznych i infrastruktury technicznej w oparciu o analizy potrzeb i możliwości finansowych Gminy z uwzględnieniem sukcesywnie uruchamianych nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie.
- ❖ Dążenie do zgodności pomiędzy inwestycją celu publicznego a intensywnością i formami zagospodarowania otaczającego obszaru.
- ❖ Zgodność między rodzajem zagospodarowania skutkującym realizacją inwestycji celu publicznego a zasobami środowiska naturalnego. Należy wykluczyć lokalizacje, które ingerują w unikatowe ekosystemy pod względem wartości przyrodniczych.
- ❖ Należy dążyć do minimalizowania zagrożeń powodowanych przez inwestycję celu publicznego.
- ❖ Realizacja tras rowerowych lub pieszo-rowerowych poprzez ich budowę, wyznaczenie lub oznakowanie.
- ❖ Dalsza rozbudowa lub budowa sieci i obiektów infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej.

6.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Kierunki rozwoju systemów komunikacji:

- ❖ Utrzymanie istniejącej sieci dróg publicznych.
- ❖ Poprawa stanu technicznego dróg Gminnych.
- ❖ Planowanie nowych dróg publicznych w oparciu o analizę potrzeb mieszkańców i możliwości finansowe Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem nowych terenów budowlanych.
- ❖ Budowa przeprawy mostowej na rzece Drawa, poprawiającej spójność komunikacyjną Gminy i ułatwiającej dostęp do nowych terenów inwestycyjnych.
- ❖ Rozbudowa tras i ścieżek rowerowych o charakterze turystyczno-rekreacyjnym, wspierających aktywność mieszkańców i rozwój ruchu turystycznego.
- ❖ Poprawa dostępności transportu zbiorowego.
- ❖ Analiza i działania w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym instalacja luster przy skrzyżowaniach, oświetlenie przejść dla pieszych i inne środki poprawy bezpieczeństwa.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej:

- ❖ Utrzymanie przebiegów i lokalizacji istniejących sieci, urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej z możliwością ich modernizacji, rozbudowy, przebudowy lub remontu.
- ❖ Tworzenie zapisów w aktach prawa miejscowego umożliwiających elastyczne planowanie nowych sieci i rozwój istniejącej infrastruktury, w tym instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii.
- ❖ Zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
- ❖ Uwzględnianie ograniczeń wynikających z lokalizacji sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- ❖ Ochrona gruntów i wód przed zanieczyszczeniem ściekami komunalnymi.
- ❖ Promowanie technologii ograniczających powstawanie odpadów i ich uciążliwość dla środowiska.
- ❖ Planowanie nowej infrastruktury technicznej na podstawie analiz potrzeb i możliwości finansowych Gminy, uwzględniając nowe tereny inwestycyjne.

- ❖ Zachowanie istniejących ujęć wody z jednoczesną sukcesywną modernizacją w razie konieczności.
 - ❖ Rozwój systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków.
 - ❖ Stopniowa modernizacja urządzeń grzewczych w celu stosowania paliw o niskiej emisji oraz montaż urządzeń ograniczających zanieczyszczenia powietrza.
 - ❖ Rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej zgodnie z prognozowanym zapotrzebowaniem i wzrostem liczby odbiorców.
- poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznych oraz obiektów użyteczności publicznej.
- ❖ Modernizacja i rozbudowa bazy sportowej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem potencjału jezior i innych zasobów naturalnych.
 - ❖ Dążenie do eliminacji barier architektonicznych, umożliwiających swobodne funkcjonowanie osób ze szczególnymi potrzebami.
 - ❖ Udostępnienie terenów leśnych na cele turystyczne zgodnie z obowiązującymi przepisami i planami urządzania lasu, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony wartości przyrodniczych.

Kierunki rozwoju infrastruktury społecznej:

- ❖ Tworzenie przestrzeni centralnych wsi jako miejsc integracji lokalnej społeczności, rekreacji i spotkań,

6.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Polityka w zakresie urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW realizowana będzie zgodnie z zasadami:

- ❖ Urządzenia o mocy przekraczającej 500 kW realizowane zgodnie ze wskazaniem ustalonym dla poszczególnych terenów określone w planie ogólnym.
- ❖ Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV, V oraz VI.
- ❖ Rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW nie może wpłynąć na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowanie oraz zagospodarowania i użytkowania terenu poza granicami wyznaczonego obszaru.
- ❖ Realizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW może nastąpić wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie. Lokalizacja urządzeń, w zależności od ich rodzaju, specyfikacji, czy zastosowanej technologii wymagać będzie spełnienia m.in. warunków lokalizacyjnych (określonych w przepisach prawa), jak i uzależniona będzie od oceny wpływu inwestycji na środowisko i warunki życia ludzi.

6.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Za przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko należy uznać przedsięwzięcia, które określone zostały w rozporządzeniu z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.) w podziale na przedsięwzięcia mogące:

- ❖ Zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
- ❖ Potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Zakłada się ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy Drawsko Pomorskie ze względu na ich szczególnie potencjalnie negatywne oddziaływanie.

Dla ewentualnych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy ustala się następujące zasady:

- ❖ Ograniczenie lokalizacji przedsięwzięć w bezpośrednim sąsiedztwie występowania dużych skupisk zabudowy mieszkaniowej.
- ❖ Dopuszczalna lokalizacja tylko w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie.

- ❖ Tworzenie stref buforowych jako pasów zieleni izolacyjnej od innych terenów zabudowanych.
- ❖ Wprowadzanie regulacji obligujących inwestorów do realizacji inwestycji z zastosowaniem rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko oraz tereny sąsiadujące, w tym w zakresie wskaźników zabudowy i zasad zagospodarowania terenów.
- ❖ Należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony tych obszarów.
- ❖ Należy wdrażać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Podjęcie działań inwestycyjnych, mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

6.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W odniesieniu do rolniczej przestrzeni produkcyjnej jako główną zasadę przyjmuje się prowadzenie racjonalnej gospodarki, natomiast w odniesieniu do leśnej przestrzeni produkcyjnej jako główną zasadę przyjmuje się podtrzymanie ekologicznej funkcji lasów oraz racjonalną gospodarkę leśną. Polityka przestrzenna w odniesieniu do rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej powinna być kształtowana według poniższych zasad:

- ❖ Prowadzenie właściwej struktury zagospodarowania przestrzennego (w tym zagospodarowywanie gruntów o niskiej przydatności rolniczej i zachowanie terenów otwartych)
- ❖ Ochrona gleb najwyższych klas bonitacyjnych (I – III).
- ❖ Zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych.
- ❖ Właściwe kształtowanie ekosystemów rolnych z wykorzystaniem otaczających je systemów naturalnych i ich zdolności do autoregulacji.
- ❖ Przeciwdziałanie nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernemu stosowaniu środków ochrony roślin i nawozów, a także ochrona przed niewłaściwą agrotechniką.

- ❖ Działania propagujące rozwój rolnictwa proekologicznego.
- ❖ Dostosowanie kierunków i intensywności produkcji do naturalnego biologicznego potencjału gleb.
- ❖ Zrehabilitowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym i rekreacyjno – wypoczynkowym,
- ❖ Utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi,
- ❖ Utrzymanie istniejących łąk.
- ❖ Dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny.
- ❖ Tereny lasów mogą zostać przeznaczone pod inne funkcje (związane z koniecznością rozwoju niezbędnej infrastruktury drogowej i technicznej) tylko gdy nie ma rozwiązania alternatywnego.
- ❖ Zrównoważone kształtowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej poprzez racjonalne wykorzystanie gospodarce lasów do tego predysponowanych (bilansowanie zrębów z odnowieniami).
- ❖ Realizacja zalesień powinna uwzględniać zachowanie bioróżnorodności.

6.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na obszarze Gminy nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji, zgodnie z ustawą 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.), ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 82 ze zm.), ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 633 ze zm.).

Jeżeli w przyszłości konieczne będzie wyznaczenie obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji, ustala się następujące zasady:

- ❖ Identyfikację i rozróżnienie obszarów ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i zmian przyrodniczych, które zaszły na tych terenach.
- ❖ W zakresie rehabilitacji: określenie zasad rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej, w tym dostosowanie zabudowy do współczesnych standardów funkcjonalno - przestrzennych, w tym ograniczenie ich oddziaływania na środowisko poprzez wymianę źródeł ciepła na ekologiczne;
- ❖ W zakresie rekultywacji: określenie istniejących i planowanych obszarów wymagających rekultywacji gruntów.
- ❖ W zakresie remediacji: wskazanie obszarów wymagających remediacji mającej na celu działania naprawcze wynikające z zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

7. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Obszary strategicznej interwencji (OSI) sa określone w strategiach rozwoju jako obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych uwarunkowaniach społecznych, gospodarczych, przestrzennych lub powiazaniach

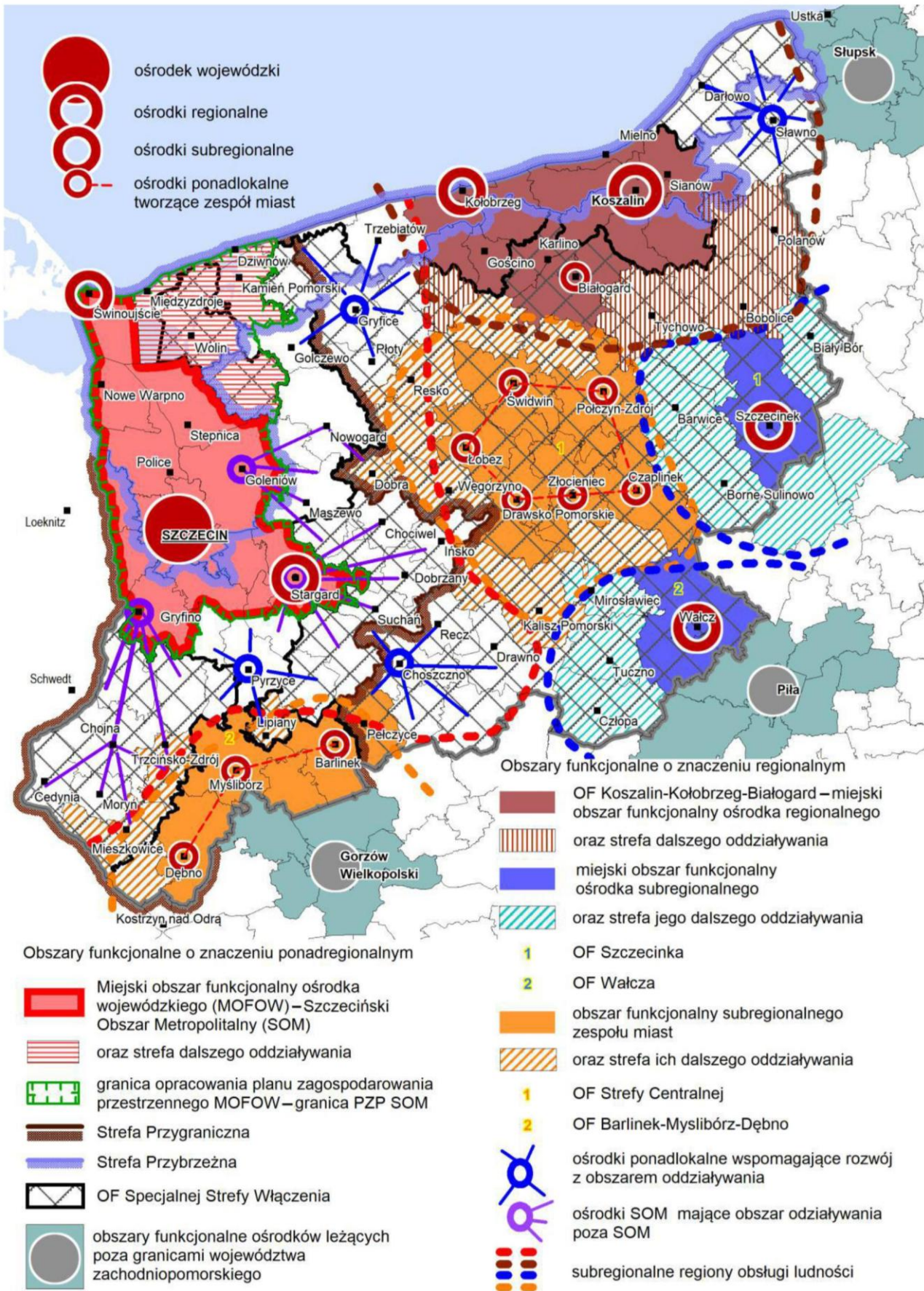
funkcjonalnych decydujacych o wystepowaniu barier rozwoju lub możliwych do wykorzystania potencjałów rozwojowych.

7.1. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa

W Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 zostały powielone obszary strategicznej interwencji na bazie obszarów funkcjonalnych wskazanych w Planie Zagospodarowania Województwa Zachodniopomorskiego.

Polityka terytorialna w stosunku do obszarów strategicznej interwencji województwa zachodniopomorskiego adresowana jest do nastepujacych podstawowych poziomów obszarów funkcjonalnych:

- ❖ Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym, do których zaliczono:
 - Szczeciński Obszar Metropolitalny jako miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego, w skład którego wchodzi Gminy Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego wraz ze stref dalszego oddziaływania,
 - Obszar Funkcjonalny Strefy Przybrzeżnej jako obszar szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej,
 - Obszar Funkcjonalny Strefy Przygranicznej jako obszar wymagający restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji przy wsparciu instrumentów wlciwych polityce regionalnej,
- Obszar Funkcjonalny Specjalnej Strefy Wlczenia jako obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych, kumulacji negatywnych zjawisk o charakterze społeczno-gospodarczym oraz konfliktów przestrzennych zwiazanych ze sposobem wykorzystania ich potencjału przyrodniczego i kulturowego.
- ❖ Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym, do których przypisano:
 - Koszalińsko-Koobrzezsko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny (KKB OF) jako miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego wraz ze stref dalszego oddziaływania,
 - Obszar Funkcjonalny Szczecinka i Wałcza jako miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych wraz ze stref dalszego oddziaływania,
 - Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej wraz ze stref dalszego oddziaływania,
 - Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast: Barlinek-Myliborz-Debno wraz ze stref dalszego oddziaływania.

Rysunek 4 Obszary funkcjonalne w województwie zachodniopomorskim
 Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

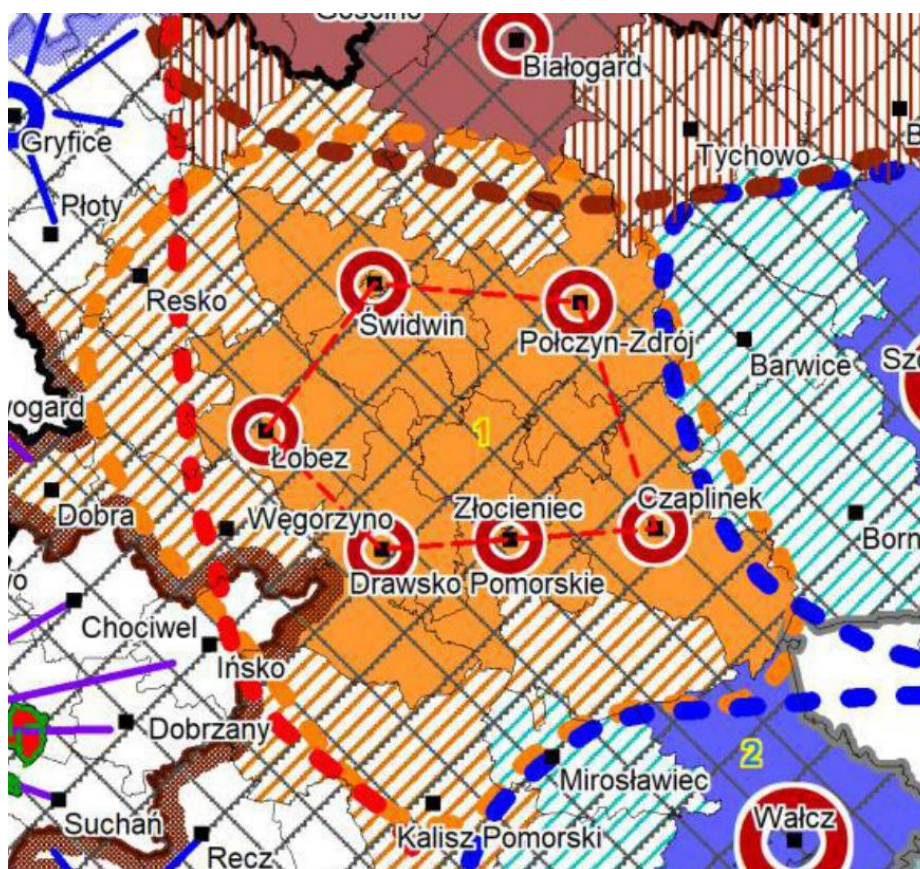
Gmina Drawsko Pomorskie została przydzielona do regionalnego obszaru funkcjonalnego strategicznej interwencji - Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej.

Strefa centralna charakteryzuje się słabą dostępnością do większych miast, kapitału, rynków pracy i usług, które te miasta posiadają. W konsekwencji w strefie centralnej występują problemy rozwojowe: bezrobocie, depopulacja, niska aktywność gospodarcza.

Miasta Strefy Centralnej posiadają wzajemnie uzupełniające się wyposażenie w usługi (usługi zdrowia, edukacji, kultury, handlu), dzięki czemu łączna oferta jest znacząca, co przy niewielkich odległościach miast od siebie, daje lepszą dostępność do usług i pozwala wykorzystać potencjał obszaru. Utrzymanie pełnej oferty usług przez każde miasto osobno nie byłoby możliwe i racjonalne ekonomicznie. Ponadto obszar ten charakteryzuje się brakiem jedno ośrodka dominującego, ale ze znaczącym potencjałem ludnościowym liczącym niemal 140 tys. Mieszkańców. Do pozostałych najważniejszych cech Obszaru Funkcjonalnego

subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej wraz ze strefą dalszego oddziaływania należą:

- ❖ słaba dostępność do głównych miast województwa: Szczecina i Koszalina,
- ❖ niekorzystne zjawiska demograficzne, depopulacja,
- ❖ brak większych zakładów przemysłowych i jednocześnie niekorzystne uwarunkowania dla rozwijania
- ❖ intensywnej gospodarki rolnej,
- ❖ zaniedbania i zniszczenia w tkance urbanistycznej miast,
- ❖ niska aktywność społeczna i wysokie bezrobocie,
- ❖ duży potencjał krajobrazowy, turystyczny i uzdrowski,
- ❖ znaczny udział obszarów chronionych w powierzchni obszaru, powodujące z jednej strony ograniczenia w inwestowaniu, z drugiej istotny walor dla gospodarki turystycznej.

Rysunek 5 Lokalizacja Gminy Drawsko Pomorskie na tle OSI - Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.

Tabela 3 Wykaz planowanych działań w ramach celów i kierunków kształtowania polityki przestrzennej dla obszarów funkcjonalnych województwa zachodniopomorskiego

Cel XI. Wykorzystywanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych**Kierunek 2. Wykreowanie nowego ośrodka wzrostu w centralnej części województwa – Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast Strefy Centralnej (CSF)**

Ustalenia	Narzędzia realizacji	Lokalizacja/obszar działania
Budowa obwodnicy m. Węgorzyno w ciągu drogi krajowej nr 20	Zadanie rządowe, planowanie przestrzenne	Miasto Węgorzyno
Rewitalizacja linii kolejowej Nr 210 na odcinku Szczecinek–Runowo Pomorskie	Zadania rządowe, zadania samorządowe, terytorializacja polityki rozwoju	Gminy: Borne Sulinowo, Czaplonek, Drawsko Pomorskie, Szczecinek, Węgorzyno, Złocieniec
Realizacja dróg rowerowych zgodnie z koncepcją sieci tras rowerowych Pomorza Zachodniego na odcinku Ińsko—Drawsko Pomorskie—Złocieniec—Czaplonek	Zadania samorządowe, terytorializacja polityki rozwoju	Gminy: Ińsko, Drawsko Pomorskie, Złocieniec, Czaplonek
Stworzenie zintegrowanego niskoemisyjnego systemu publicznej komunikacji miejskiej na obszarze CSF	Terytorializacja polityki rozwoju	Cała strefa
Budowa zintegrowanego szkolnictwa zawodowego na terenie CSF, dostosowanego do potrzeb lokalnego rynku pracy	Terytorializacja polityki rozwoju	Powiat świdwiński, drawski, łobeski
Wygenerowanie nowych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w Gminach Złocieniec i Węgorzyno	Terytorializacja polityki rozwoju	Gminy: Złocieniec, Węgorzyno
Kompleksowy program rozwoju edukacji przedszkolnej	Terytorializacja polityki rozwoju	Powiat drawski, Gmina Resko, Rąbino
Podnoszenie poziomu kształcenia szkół podstawowych	Terytorializacja polityki rozwoju	Powiat drawski, łobeski, Gmina Świdwin, Połczyn-Zdrój
Stworzenie Centrum Popularyzującego Naukę na obszarze CSF w Świdwinie	Terytorializacja polityki rozwoju	Miasto Świdwin
Tworzenie warunków do rozwoju kluczowych sektorów w ramach regionalnej specjalizacji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy ul. Pławieńskiej w Czaplunku (SSE) • podnoszenie konkurencyjności gospodarczej strefy centralnej poprzez dostosowanie infrastruktury technicznej SSE w Łobzie do potrzeb inwestorów strategicznych 	Terytorializacja polityki rozwoju	Miasta: Czaplonek, Łobez
Zalecenia	Narzędzia realizacji	Lokalizacja/obszar działania
Planowanie zintegrowane w całym obszarze funkcjonalnym	Planowanie przestrzenne	Centralna Strefa Funkcjonalna

Budowa oferty inwestycyjnej obszaru w oparciu o integrację komplementarnych zasobów i potencjałów	Terytorializacja polityki rozwoju	Centralna Strefa Funkcjonalna
Integracja miast CSF: • poprawa dostępności do usług i uelastycznienie rynku pracy • zbliżenie czasowe miast • komplementarna obsługa ludności • lokalizacja usług publicznych • poprawa i integracja funkcjonowania komunikacji zbiorowej	Terytorializacja polityki rozwoju	Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Łobez, Polczyn-Zdrój, Świdwin, Złocieniec
Wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do kreowania zrównoważonego rozwoju, zgodnie z założeniami Krajowej Polityki Miejskiej	Terytorializacja polityki rozwoju	Czaplinek, Drawsko Pomorskie, Łobez, Polczyn-Zdrój, Świdwin, Złocieniec
Lokalizacja uczelni wyższej w strefie centralnej	Lobbing	Jedno z miast Centralnej Strefy Funkcjonalnej
Rekomendacje	Adresat	Lokalizacja/obszar działania
Lobbing polityczny na rzecz przenoszenia jednostek wojskowych z centralnej Polski w okolice poligonu drawskiego, w ramach Programu Rozwoju Sił Zbrojnych RP	Rząd RP, MON	CSF (wg określonej wyżej delimitacji)

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

7.2. Obszary strategicznej interwencji w Gminie Drawsko Pomorskie

W dotychczasowej polityce rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie nie określono wewnętrznych obszarów strategicznej interwencji.

8. SPOJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO SZCZEBLA

Cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie są zgodne z założeniami programowymi dokumentów wyższego rzędu. Strategia jest spójna z obowiązującymi aktami strategicznymi, planistycznymi oraz operacyjnymi obowiązującymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym, ponadlokalnym i powiatowym, które mogą być istotne dla realizacji polityki rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie, w tym w szczególności ze:

- ❖ Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.
- ❖ Strategią Terytorialną Partnerstwa Strefa Centralna.
- ❖ Strategią Rozwoju Powiatu Drawskiego na lata 2015-2025.

Tabela 4 Spójność zaplanowanych celów strategicznych w Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie z dokumentami wyższego rzędu

GMINA Strategia Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2026-2031	POWIAT Strategia Rozwoju Powiatu Drawskiego lata 2015-2025	STREFA CENTRALNA Strategia Terytorialna Partnerstwa Strefy Centralnej	WOJEWÓDZTWO Strategia Rozwoju Województwa do roku 2030
Rozwój lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości dla silnego rynku pracy.	Wzmocnienie potencjału gospodarczego powiatu drawskiego.	Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości.	DYNAMICZNA GOSPODARKA Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmocnianie konkurencyjności regionu.
		Rewitalizacja zdegradowanych społecznie i ekonomicznie obszarów wiejskich.	PARTNERSKI REGION Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych.
		Poprawa efektywności zarządzania w JST.	
Podniesienie jakości życia mieszkańców i wzmocnienie więzi społecznych w Gminie.	Rozwój usług sfery społecznej powiatu drawskiego.	Poprawa jakości i dostępności usług publicznych	OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności - otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości.
Tworzenie dostępnej, bezpiecznej i przyjaznej środowisku przestrzeni miejskiej w Gminie Drawsko Pomorskie.	Poprawa warunków infrastrukturalnych rozwoju gospodarczego i społecznego powiatu drawskiego.	Zrównoważona turystyka oparta na endogenicznych zasobach przyrodniczych i krajobrazowych.	SPRAWNY SAMORZĄD Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych.

<p>Adaptacja do zmian klimatu oraz dbałość o środowisko przyrodnicze.</p>	<p>Zachowanie walorów przyrodniczych.</p>	<p>Zwiększenie odporności na zmiany klimatyczne.</p>	<p>OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności - otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości.</p>
--	---	--	---

Źródło: Opracowanie własne

9. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

9.1. Zarządzanie realizacją Strategii

Strategia Rozwoju Gminy **Drawsko Pomorskie** będzie wdrażana i monitorowana przez określone podmioty. Realizację strategii wspierać będą wytyczne do tworzenia Gminnych dokumentów wykonawczych. Aby skutecznie osiągnąć cele i kierunki działań określone w dokumencie konieczne jest prawidłowe ustanowienie systemu

zarządzania procesami rozwojowymi oraz włączenie szerokiego grona interesariuszy, od administracji na wszystkich szczeblach po sektor pozarządowy i gospodarczy. Ważne będzie także określenie warunków organizacyjnych dla wdrażania, monitorowania, aktualizacji i ewaluacji dokumentu.

9.1.1. Podmioty zaangażowane we wdrażanie Strategii

Wdrażanie celów i kierunków działań Strategii polegać będzie przede wszystkim na koordynacji współpracy pomiędzy zaangażowanymi w ten proces podmiotami, tj.:

Radą Miejską Drawska Pomorskiego, która odpowiada za:

- ❖ zatwierdzenie Strategii,
- ❖ zatwierdzenie zmian Strategii,
- ❖ nadzór nad postępami i efektami wdrażania poprzez zatwierdzanie rocznego raportu o stanie Gminy, który zgodnie z ustawą o samorządzie Gminnym obejmuje podsumowanie działalności w zakresie realizacji Strategii.

Burmistrza Drawska Pomorskiego, który odpowiada za:

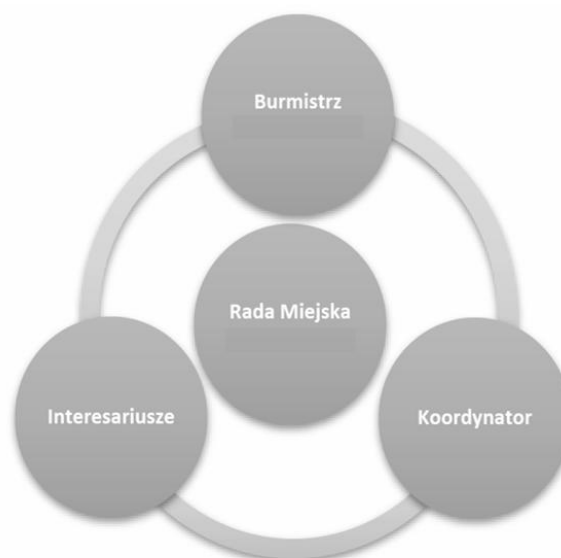
- ❖ nadzór nad realizacją celów i kierunków działań przyjętych w Strategii,
- ❖ zapewnienie środków finansowych na realizację celów i kierunków działań przyjętych w Strategii poprzez uwzględnienie ich w budżecie Gminy i Wieloletniej Prognozie Finansowej, jak również poprzez pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,
- ❖ monitoring, ocenę realizacji oraz opracowanie zmian Strategii,
- ❖ inicjowanie procedury zmiany Strategii.

Koordynatorem wdrażania Strategii (jednostka/osoba w strukturach Urzędu Miejskiego Drawska Pomorskie), który odpowiada za:

- ❖ wsparcie Burmistrza Drawska Pomorskiego w realizacji zadań związanych z wdrażaniem Strategii,
- ❖ przepływ informacji na temat działań związanych z wdrażaniem Strategii,
- ❖ promocję efektów realizacji Strategii,
- ❖ współpracę z interesariuszami Strategii w procesie jej wdrażania.

Interesariuszami wdrażania Strategii, którzy odpowiadają za:

- ❖ realizację zadań wynikających ze Strategii,
- ❖ wnioskowanie o zmiany w Strategii,
- ❖ dostarczanie danych do monitorowania oraz oceny wdrażania Strategii.

9.1.2. Procedura monitorowania

- ❖ Monitoring bieżący będzie realizowany corocznie. Efektem prowadzonego monitoringu będzie raport z realizacji za rok poprzedni. Raport z monitoringu i wdrażania strategii będzie co roku omawiany na sesji Rady Miejskiej Drawska Pomorskiego.
- ❖ Celem monitoringu jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów działań przyjętych do realizacji.
- ❖ Monitoringu podlegają wskaźniki realizacji działań. Ponadto monitorowany będzie również

poziom wdrażania założeń w dokumencie w postaci liczby i efektów zrealizowanych działań.

- ❖ Wynikiem prowadzonego monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja została podjęta w ramach każdego z celów strategicznych zapisanych w Strategii.

9.1.3. Ewaluacja dokumentu

- ❖ Rekomenduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w okresie obowiązywania strategii – 2028 r. (ewaluacja on-going) i 2031 r. (ewaluacja ex-post).
- ❖ Ewaluacja ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji). Dzięki temu możliwe jest podnoszenie jakości działań, udoskonalenie bieżącej interwencji czy podejmowanie decyzji dotyczących aktualizacji / modyfikacji dokumentu.

- ❖ Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz kierunków działań.
- ❖ Raporty ewaluacyjne są prezentowane Radzie Miejskiej Drawska Pomorskiego przez Burmistrza Drawska Pomorskiego wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji oraz uzupełnienia zawartości dokumentu.

9.1.4. Aktualizacja

- ❖ Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie dokonywane będą uchwałą Rady Miejskiej Drawska Pomorskiego na wniosek Burmistrza Drawska Pomorskiego. Zmiany zapisów w dokumencie możliwe będą także w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców, organizacji społecznych oraz przedsiębiorców.

- ❖ Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez wydział merytoryczny we współpracy z innymi wydziałami.
- ❖ Aktualizacja dokonywana będzie w uzasadnionych przypadkach, w szczególności w związku ze zmianami uwarunkowań rozwoju (m.in.

społecznych, gospodarczych, prawnych, przestrzennych czy politycznych) na terenie Gminy, bądź w jej otoczeniu.

- ❖ Ocena realizacji strategii na podstawie danych zawartych w raportach ewaluacyjnych zostanie dokonana w latach 2028 i 2031. Jej celem będzie porównanie założonych w strategii oddziaływań i efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi

efektami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia w zakresie aktualizacji na kolejne lata wdrażania Strategii.

- ❖ Decyzja o aktualizacji dokumentu będzie dokonywana przez Burmistrza Drawska Pomorskiego we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego w Drawsku Pomorskim.

9.2. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Dokumenty wykonawcze względem Strategii Rozwoju Gminy stanowią obowiązkowe lub fakultatywne plany, programy i strategie sektorowe. Podczas tworzenia nowych i aktualizacji dotychczas obowiązujących Gminnych programów, planów i strategii sektorowych, należy pamiętać by były one zgodne z treścią strategii – są one bowiem dokumentami wykonawczymi względem strategii.

Zgodność pomiędzy wskazanymi dokumentami dotyczyć będzie:

- ❖ wizji rozwoju Gminy,
- ❖ celów - opracowania wykonawcze powinny wynikać i/lub wpisywać się w cele wyznaczone w dokumencie Strategii,
- ❖ kierunków i działań,
- ❖ oczekiwanych rezultatów - wdrażanie dokumentów wykonawczych powinno wspierać osiągnięcie docelowych wartości wskaźników założonych w Strategii,
- ❖ wytycznych i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.
- ❖ dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej monitoringu (jeżeli dotyczy) zaleca się uwzględnienie odpowiednich wskaźników, które zostały wskazane w rozdziale pn. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.
- ❖ dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej ich zarządzania (jeżeli dotyczy) zaleca się włączenie koordynatora wdrażania Strategii w procesy przepływu informacji w zakresie opracowania i wdrażania przedmiotowych planów i programów.

- ❖ dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej ich realizacji zaleca się wskazanie spójności tych dokumentów z niniejszą Strategią.
- ❖ dla wszystkich dokumentów wykonawczych realizowanych w sferze społecznej zaleca się uwzględnienie działań/projektów wynikających z adekwatnych kierunków działań wskazanych w Celu 1. Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców.
- ❖ dla wszystkich dokumentów wykonawczych realizowanych w sferze gospodarczej zaleca się uwzględnienie działań/projektów wynikających z adekwatnych kierunków działań wskazanych w Celu 2. Zintegrowany rozwój gospodarczy czerpiący z wewnętrznych i zewnętrznych zasobów.
- ❖ dla wszystkich dokumentów wykonawczych realizowanych w sferze przestrzennej zaleca się uwzględnienie działań/projektów wynikających z adekwatnych kierunków działań wskazanych w Celu 3. Atrakcyjna dla mieszkańców i przyjazna środowisku przestrzeń miejska.
- ❖ dla wszystkich dokumentów wykonawczych realizowanych w sferze klimatyczno-środowiskowej zaleca się uwzględnienie działań/projektów wynikających z adekwatnych kierunków działań wskazanych w Celu 4. Adaptacja do zmian klimatu oraz dbałość o środowisko przyrodnicze.

W powyższym kontekście dokonano przeglądu obowiązujących dokumentów wykonawczych Gminy wraz z określeniem ich zgodności z niniejszą Strategią oraz wskazaniem ewentualnej potrzeby wprowadzenia zmian. Poniższa tabela nie wyczerpuje wszystkich dokumentów.

Tabela 5 Wytyczne dla sporządzania dokumentów wykonawczych względem Strategii

Obszar tematyczny	Nazwa dokumentu	Uwagi/Wytyczne
Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy	W świetle przepisów ustawy o planowaniu u zagospodarowaniu przestrzennym wyklucza się aktualizację dokumentu oraz wskazuje na konieczność uchwalenia planu ogólnego.
	Plan ogólny Gminy	Zachowanie spójności celów i kierunków działań, zwłaszcza w wymiarze przestrzennym. Kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem założeń modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	
Energetyka	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Aktualizacja z uwzględnieniem zapisów Strategii.
Gospodarka komunalna	Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy	Aktualizacja z uwzględnieniem zapisów Strategii.
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminna ewidencja zabytków	Ewentualne zwiększenie bazy obszarów lub obiektów wpisanych do ewidencji zabytków
	Gminny program opieki nad zabytkami	Aktualizacja z uwzględnieniem zapisów Strategii oraz aktualizacja w przypadku ustanowienia nowych obszarów lub obiektów zabytkowych.
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Program ochrony środowiska	Aktualizacja z uwzględnieniem zapisów Strategii.
	Plan gospodarki niskoemisyjnej	Aktualizacja z uwzględnieniem zapisów Strategii.
	Program usuwania azbestu	Bieżąca aktualizacja.
Polityka społeczna	Gminny program rewitalizacji	Zachowanie spójności celów i kierunków działań wskazanych w Strategii w przypadku aktualizacji lub opracowania dokumentów z zakresu polityki społecznej.
	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	
	Gminny Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej	
	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	

Rozwój lokalny	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Zachowanie spójności celów i kierunków działań wskazanych w Strategii..
Gminny plan zarządzania kryzysowego	Wieloletnia prognoza finansowa Gminy	Uwzględnianie kierunków działań i działań sformułowanych w Strategii, pod warunkiem realności ich sfinansowania, w tym przy udziale środków zewnętrznych.
	Uchwały budżetowe	

Źródło: opracowanie własne

10. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

W celu skutecznej realizacji założeń zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie na lata 2026-2031 należy uzyskać odpowiednio wysoki poziom finansowania. Zróżnicowanie źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć jest szczególnie ważne, ponieważ sfinansowanie wszystkich działań z jednego źródła (np. budżetu Gminy) jest niemożliwe. Z tego względu samorząd, jako operator Strategii, będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowaną w dokumencie wizję.

Ramy finansowe są uzależnione od zakresu przedmiotowego i czasowego podejmowanych działań, kondycji finansowej Gminy oraz jej możliwości inwestycyjnych, jak również uwarunkowań zewnętrznych (np. niestabilna sytuacja gospodarcza i geopolityczna) i wewnętrznych (niepewna gospodarka finansowa w kraju – PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzenia, zmiany systemowe itd.).

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowi wieloletnia prognoza finansowa.

Zapewnienie sprawnego realizowania działań przyczyniających się do osiągania postawionych celów wymagać będzie pozyskiwania funduszy zewnętrznych. Do finansowania poszczególnych przedsięwzięć służą programy krajowe i regionalne, określające obszary wsparcia i wyznaczają konkretne działania.

Bardzo dużą szansę w zakresie pozyskiwania środków na realizację działań niezbędnych do osiągnięcia celów nakreślonych w ramach Strategii stwarza perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2021 – 2027. Gmina Drawsko Pomorskie zamierza aktywnie pozyskiwać środki na realizację zadań przyczyniających się do poprawy warunków życia mieszkańców i rozwoju gospodarczego Gminy.

Wytyczone w Strategii działania, których wdrożenie przyczyni się do osiągnięcia stanu wskazanego w wizji Gminy na rok 2031 finansowane będą m.in. z takich źródeł jak:

- ❖ środki własne Gminy Drawsko Pomorskie,
- ❖ środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym województwa i powiatu,
- ❖ środki pochodzące z budżetu państwa,
- ❖ środki funduszy celowych np. pochodzące z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- ❖ fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- ❖ inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- ❖ środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- ❖ kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i tzw. „projektów miękkich”, czyli projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Do głównych z nich należą:

- ❖ Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS). W programie FERS będzie realizowane wsparcie na rzecz m.in. poprawy sytuacji osób na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.
- ❖ Fundusz Spójności, którego celem jest zredukowanie różnic gospodarczych i społecznych oraz promowanie zrównoważonego rozwoju głównie poprzez duże inwestycje w zakresie infrastruktury transportowej i ochrony środowiska,
- ❖ Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), zajmujący się wspieraniem przekształceń struktury rolnictwa oraz wspomaganie rozwoju obszarów wiejskich.
- ❖ Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS). Celem programu jest wsparcie zrównoważonego rozwoju Polski. Głównym kierunkiem zmian ma być budowa nowoczesnej infrastruktury technicznej i społecznej. FEnIKS przyspieszy transformację w kierunku gospodarki niskoemisyjnej.

- ❖ Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG). Program wspierający przedsiębiorców w obszarze szerokorozumianych innowacji. Duży nacisk kładzie przy tym na działalność badawczo-rozwojową, programy będą mogły skorzystać m.in. przedsiębiorcy, instytucje z sektora nauki, konsorcja przedsiębiorstw oraz instytucje otoczenia biznesu, w szczególności ośrodki innowacji.
 - ❖ Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE) – program ma trzy główne priorytety: skuteczne instytucje, skuteczni beneficjenci i skuteczna komunikacja. Środki z Pomocy Technicznej zostaną przeznaczone m.in. na:
 - szkolenia dla beneficjentów korzystających z Funduszy Europejskich, rozwój krajowego systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych, działania informacyjno-promocyjne zwiększające wiedzę o Funduszach w Polsce.
 - ❖ Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027.
 - ❖ Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)
- Wymienione źródła finansowania nie stanowią zamkniętego katalogu.

11. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1 Autobusowe linie komunikacyjne, których organizatorem jest Gmina Drawsko Pomorskie	17
Tabela 3 Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	35
Tabela 4 Wykaz planowanych działań w ramach celów i kierunków kształtowania polityki przestrzennej dla obszarów funkcjonalnych województwa zachodniopomorskiego.....	57
Tabela 5 Spójność zaplanowanych celów strategicznych w Strategii Rozwoju Gminy Drawsko Pomorskie z dokumentami wyższego rzędu.....	60
Tabela 6 Wytyczne dla sporządzania dokumentów wykonawczych względem Strategii.....	66
Rysunek 1 Placówki, których organem prowadzącym jest Gmina Drawsko Pomorskie	12
Rysunek 2 Największe atrakcje turystyczne Gminy Drawsko Pomorskie wskazane przez mieszkańców	22
Rysunek 3 Koncepcja SMART opracowania celów	27
Rysunek 4 Obszary funkcjonalne w województwie zachodniopomorskim	55
Rysunek 5 Lokalizacja Gminy Drawsko Pomorskie na tle OSI - Obszar Funkcjonalny subregionalnego zespołu miast ...	56
Wykres 1 Liczba ludności w Gminie Drawsko Pomorskie w latach 2019-2024	10
Wykres 2 Podmioty gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na terenie Gminy Drawsko Pomorskie w latach 2019-2023.	14
Wykres 3 Główne źródła dochodów Gminy Drawsko Pomorskie w 2023 roku.....	20
Wykres 4 Główne działy wydatkowe w Gminie Drawsko Pomorskie w roku 2023.	21
Wykres 5 Wykonanie budżetu Gminy Drawsko Pomorskie w latach 2019–2023.....	21